

RAPPORT 402

Prospectie met ingreep in de bodem aan de Oude Baan te Lanklaar

Patrick Reygel & Petra Driesen
April 2017

ARON-RAPPORT 402

PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM AAN DE OUDE BAAN TE LANKLAAR (DILSEN-STOKKEM)

ONDERZOEK UITGEVOERD IN OPDRACHT VAN
FAMILIES OPDEKAMP – LEENDERS, SOLBERG – VAN DEN BERGH, VENKEN –
VOLZ, TIMMERMANS – BEMELMANS, ELLENDT – SPELT

Patrick Reygel & Petra Driesen

Tongeren
2017

Opgraving ☐		Prospectie ☒	
Vergunningsnummer:	2016/421		
Naam aanvrager:	Joris Steegmans		
Naam site:	Lanklaar, Oude Baan 100		

Colofon

ARON rapport 402 – Archeologische prospectie met ingreep in de bodem aan de Oude Baan te Lanklaar (Dilsen-Stokkem)

Opdrachtgever: Families Opdekamp - Leenders, Solberg - Van de Bergh, Venken - Volz, Timmermans - Bemelmans, Ellendt - Spelt

Projectleiding: Petra Driesen

Uitvoering veldwerk: Patrick Reygel, Joris Steegmans en Thomas Himpe

Auteurs: Patrick Reygel, Petra Driesen

Foto's en tekeningen: ARON bvba (tenzij anders vermeld)

Wettelijk depot: D/2017/12.651/58

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be

Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bvba mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van web-publicatie, druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

ARON bvba

Archeologisch Projectbureau
 Neremweg 110
 3700 Tongeren
www.aron-online.be
info@aron-online.be
 tel: 012/225.250
 fax: 012/770.034

Inhoudstafel

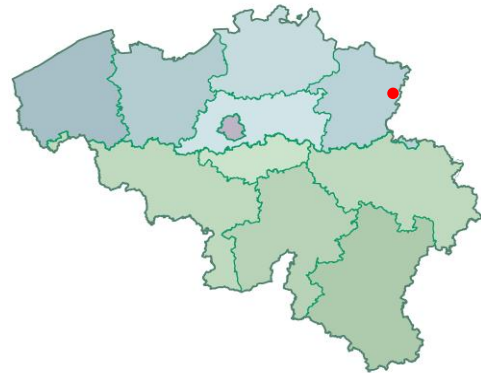
Inleiding	1
1. Het onderzoeksgebied.....	1
1.1 Algemene situering.....	1
1.2 Historische achtergrond.....	6
1.3 Eerder archeologisch onderzoek.....	12
1.4 Gaafheid van het onderzoeksgebied.....	13
1.5 Geplande werkzaamheden.....	14
2. Het archeologisch onderzoek.....	14
2.1 Doelstelling.....	14
2.2 Verloop.....	15
2.3 Methodiek.....	16
3. Onderzoeksresultaten.....	16
3.1 Bodemopbouw.....	16
3.2 De archeologische sporen.....	19
3.4 De archeologische vondsten.....	20
Conclusie en aanbevelingen.....	20
Bibliografie	
Bijlagen	
Bijlage 1: Administratieve gegevens	
Bijlage 2: Lijst met afkortingen	
Bijlage 3: Sporenlijst	
Bijlage 4: Fotolijst	
Bijlage 5: Vergunning	
Bijlage 6: Ontwerpplan	
Bijlage 7: Overzichtsplan	
Bijlage 8: Profielen en coupes	
Bijlage 9: Detailplan	

Inleiding

Naar aanleiding van de geplande verkaveling aan de Oude baan te Lanklaar (Dilsen-Stokkem), achtte *Onroerend Erfgoed* een archeologische prospectie met ingreep in de bodem noodzakelijk. Dit onderzoek werd ingegeven op basis van de specifieke ligging van het bouwterrein en de aard en omvang van de bodemingrepen.

Het doel van dit onderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. Dit onderzoek werd uitgevoerd door het archeologisch projectbureau ARON bvba op 6 en 7 april 2017 in opdracht van de *families Opdekamp - Leenders, Solberg - Van de Bergh, Venken - Volz, Timmermans - Bemelmans & Ellendt - Spelt*.

Het onderzoek leverde geen noemenswaardige sporen op.

Afb. 1. Globale situering van het onderzoeksgebied op de kaart van België (NGI, 2002).

1. Het onderzoeksgebied

1. 1. Algemene situering

Het onderzoeksgebied is gelegen ten zuidwesten van de dorpskern van Lanklaar. Het gebied wordt in het noorden afgebakend door de Groenstraat, in het oosten door de Oude Baan, in het zuiden door het kadastraal perceel 312V en in het westen door de Zuid-Willemsvaart. Het onderzoeksterrein met de kadastrale referentie: Limburg, Dilsen-Stokkem, afdeling 5, sectie A, percelen 309H, 310E3, 311B3, 311C3, 311D3, 311K3, 311L3, 33M3 beslaat een totale perceelsoppervlakte van 1,8 ha. Volgens het gewestplan is het onderzoeksgebied gelegen in een zone met referentie '0100 Woongebieden'. Het terrein werd tot net voor het onderzoek ingenomen door een aantal oudere serres, stallen en bomen.

Geografisch gezien behoort het onderzoeksgebied tot de Maasvallei. Het Maaslandse landschap is tweedelig en bestaat uit drie laagterrassen in het westen, aanleunend bij het Kempisch Plateau, en in het oosten een brede alluviale gordel langsheen de stroom.

Tot het Vroeg-Pleistoceen was de Maas een bijrivier van de Rijn en liep ze niet in de huidige richting, maar van Luik richting Aken. Toen de Maas in de Elster- of Mindelijstijd (470.000 tot 420.000 jaar geleden) een massa puin uit de Ardennen te verwerken kreeg, verstopte de benedenloop van de Maas geleidelijk, totdat de rivier door haar noordelijke waterscheidingrug brak en zich in de vlakte stortte. Al dit materiaal werd afgezet in een grote puinkegel, het huidige Kempisch Plateau of Hoogterras van de Maas.¹

Volgens Paulissen is de evolutie van de Maas klimatologisch bepaald: erosie tijdens interglacialen en sedimentatie tijdens glacialen. Het Rissglaciaal (380.000 tot 130.000 jaar geleden), ook wel het Saaliaan genoemd, is de belangrijkste periode voor de vorming van de huidige Maasvallei met de vorming van twee Middenterassen. In een eerste deel van het Rissglaciaal (Riss I) werd het terras van Caberg-Pietersem gevormd, in een tweede deel (Riss II) het terras van Eidsen-Lanklaar. Dit laatste kenmerkt zich door een zeer laag kwartzpercentage, duidelijk lager dan alle hogere niveaus, hetgeen wordt veroorzaakt door de aanvoer van nieuw puin uit de Ardennen. Beide sedimentatieperioden, overeenkomend met de vorming van beide terrassen, zijn gescheiden door een belangrijke erosieperiode die resulteert in een kleine steilrand nabij Lanaken.²

¹ <http://www.rlkm.be/nl/hoge-kempen/erfgoed-databank/text/>

² Beerten (2005), 14-15; Paulissen (1973b), 27-33.

Deze erosieperiode is waarschijnlijk te wijten aan een klimaatsverbetering tijdens het Rissglaciaal. Tijdens het Riss-Würminterglaciaal (Eem, 130.000 tot 117.000 jaar geleden) werd de Maas terug een erosieve rivier en werden de Rissterrassen gedeeltelijk opgeruimd. Een opnieuw verwilderde rivier zette tijdens het Würmglaciaal (Wurm) het terras van Mechelen-aan-de-Maas (Afb. 6, geel (MM)) af. De grindafzettingen uit dit niveau zijn voornamelijk remaniëringen van oudere terrassen. Tijdens het Tardiglaciaal verliep de grindsedimentatie door de verwilderde Maas verder en het terras van Geistingen werd opgebouwd en bedekt door een zandig *alluvium*.³

De terrassen dalen in noordelijke en oostelijke richting naar de Maas en variëren in hoogte van 65 m tot 40 m boven de zeespiegel. De overgang van het ene terras naar het andere is tijdens de laatste ijstijd (Weichsel, 116.000 tot 8000 BC) met fijn geel zand of dekzand afgedekt. Deze zone wordt dan ook vaak met de term Maaslandse Kempen aangeduid. In deze dekzanden hebben zich plaatselijk tijdens het Tardiglaciaal (11.500-8.000 BC), de laatste fase van de laatste ijstijd, en recenter door verstuing duinmassieven kunnen vormen.

De alluviale strook in het oosten van de Maasvallei is gemiddeld een viertal kilometer breed en over de hele lengte van de Maas aanwezig. Zij is opgebouwd met recente rivieraanslibbingen uit het Holoceen en bestaat uit leem en klei (*Formatie van Leut*) rustend op grindbanken (*Stokkem-grinden of onbekende Maasgrinden*, Afb. 6, lichtblauw). De afzettingwijze van deze twee lagen is verschillend: de grinden werden steeds afgezet in de eigenlijke Maasbedding, terwijl de bovenliggende lemen en kleien worden afgezet tijdens overstromingen. De grens tussen het dekzandlandschap en het *alluvium* is bruusk en wordt plaatselijk gevormd door een noord-zuid gerichte steilrand die verschillende meters hoog is.⁴

In de Maasvallei komen enkele positieve reliëfs voor: onder meer de dekzandeilanden te Leut en Boorseme. De alluviale vlakte is verder versneden door een groot aantal verlaten stroomgeulen, die zich in verschillende verlandingsstadia bevinden: van moerassen tot volledig opgevulde depressies. Wanneer de verschillende meanders bij perioden met hoogwater buiten haar oevers traden, gaven ze het ontstaan aan enkele typische riviervormen: oeverwallen en komgronden.⁵ Alhoewel de alluviale vlakte regelmatig overstroomd wordt en zandige sedimenten afgezet worden in de onmiddellijke nabijheid van de stroom, terwijl fijnere sedimenten verder worden getransporteerd, bouwt de Maas geen morfologisch merkbare oeverwallen op. Door de talrijke stroomverplaatsingen en migraties van de bedding kan de oeverwal, initieel steeds aanwezig, zich niet ontwikkelen.⁶

Het onderzoeksgebied is in de zandgronden gelegen in het overgangsgebied van de alluviale Maasvlakte en het terras van Eisdien-Lanklaar. Het terrein is 3,5 km verwijderd van de huidige Maasloop. Op het Digitaal Hoogtemodel (afb. 4) is het projectgebied gelegen op een hoger gelegen deel in het landschap. De te onderzoeken zone dan de loop van de Vrietselbeek die zuidelijk tot oostelijk langs het projectgebied stroomt. De Vrietselbeek is overigens gelegen in een oude Maasbedding volgens Paulissen. Dit is duidelijk zichtbaar op de kaart (afb. 5) die hij heeft gemaakt van de alluviale Maasvlakte in een van zijn publicaties.⁷ De hoger gelegen delen dichtbij een rivier zijn een aantrekkelijke vestings- of verblijfplaats voor de mens. Deze gebieden kunnen archeologisch potentieel bevatten op basis van geografische ligging. De hoogte biedt overzicht over het landschap en ideale droge verblijfplaats. Dit soort gebieden kan een hogere verwachting geven voor vondsten uit de prehistorie.

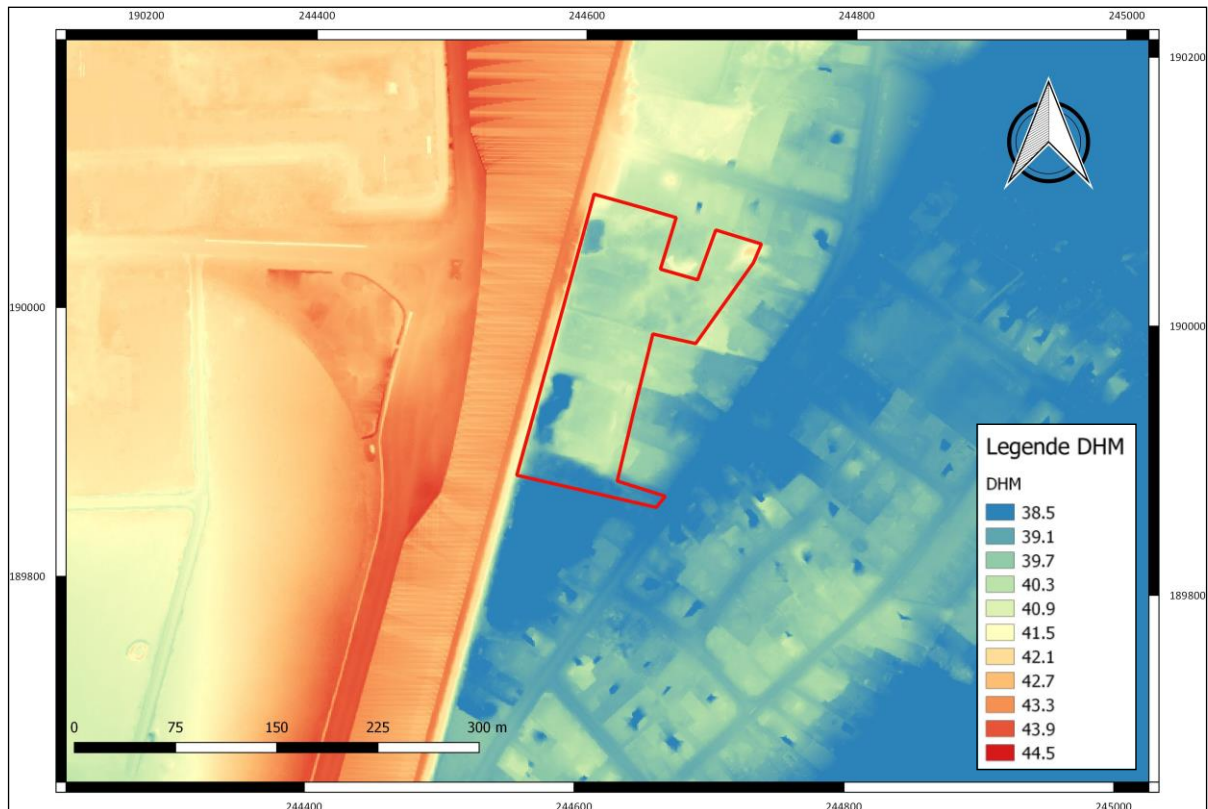
³ Beerten (2005), 14-15; Paulissen (1973b), 27-33.

⁴ Paulissen (1973b), 25-36;

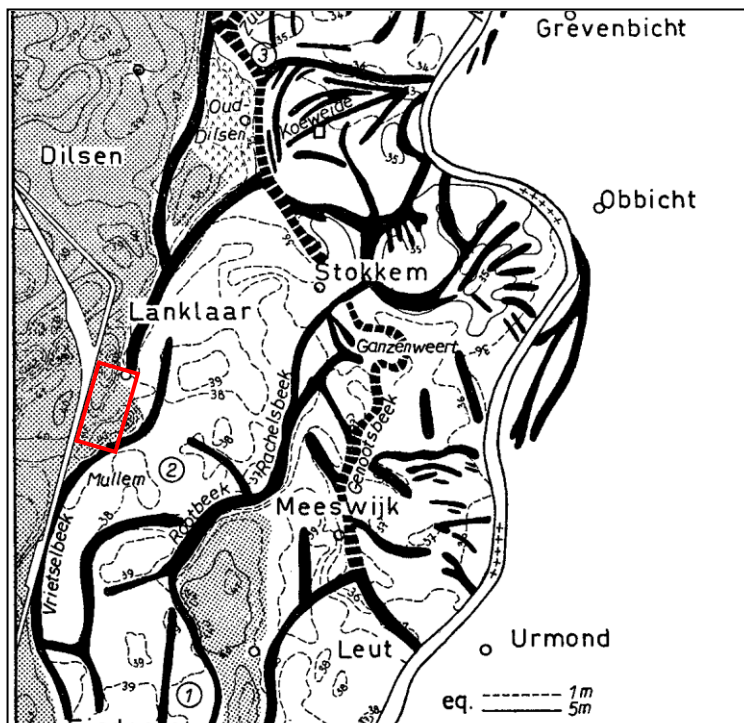
⁵ Cammaer sd, 11; Paulissen (1973b), 27-33.

⁶ Paulissen (1973a), 124-126.

⁷ Paulissen (1973b), 43.

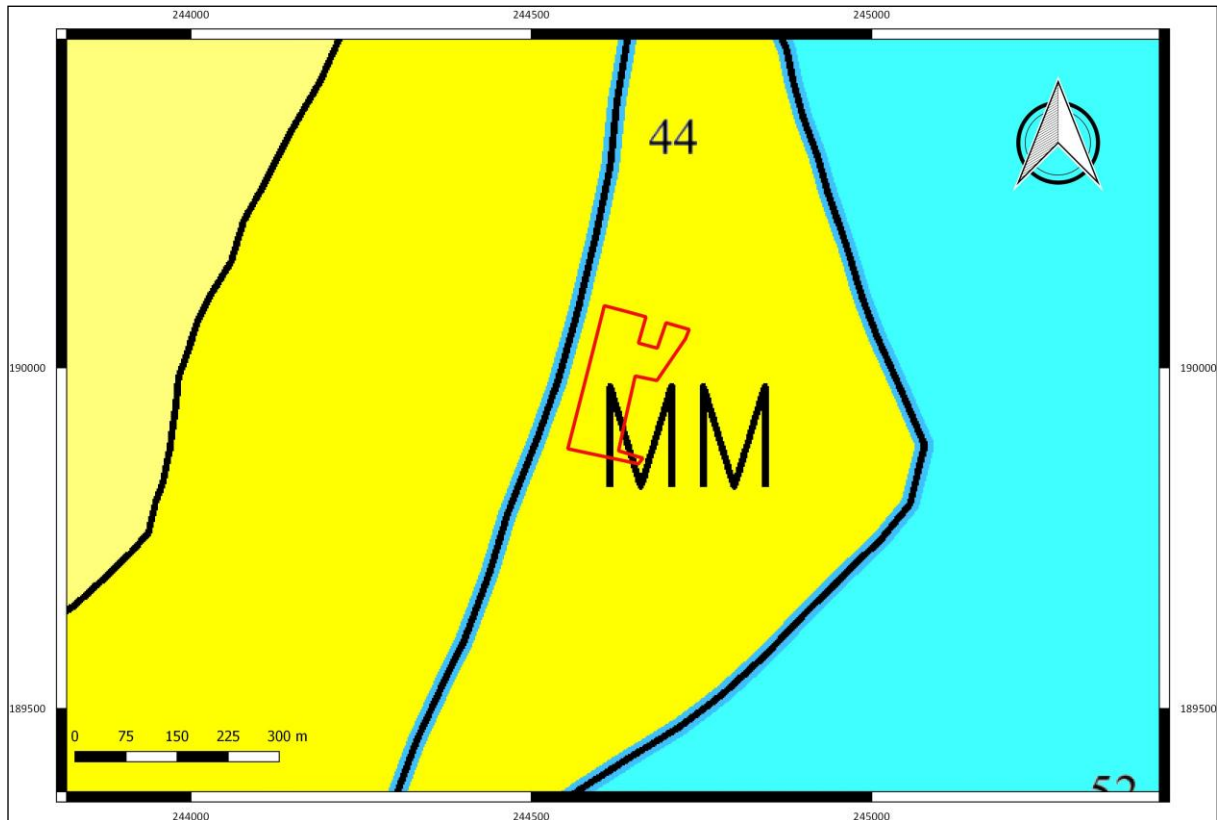
Afb. 4: Uittreksel uit het digitaal hoogtemodel Vlaanderen II met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) (Bron: Geopunt/QGis).

Afb. 5: Overzichtsfoto met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) (Bron: Paulissen).

De quartaire ondergrond bestaat uit de Formatie van Wildert, die wordt opgevolgd door een pakket Maasmechelen grinden (Afb. 6: donkergeel). De formatie van Wildert is opgebouwd uit zwakleemig zand, mogelijk grindbijnmenging en cryoturbaties. Deze laag is eolisch afgezet tijdens het Pleni Weichseliaan. De Maasmechelen grinden bestaan lithologisch uit fijn tot grof grind met grof zand. Ze zijn hier afgezet in het

Tardi-Weichseliaan. Deze worden opgevolgd door een ouder lid van de Formatie van Lanklaar.⁸ Ten westen van het onderzoeksgebied bevindt zich bovenop de formatie van Wildert de formatie van Hechtel (*Afb. 6: lichtgeel*), bestaande uit lokale verstuvings van reeds afgezette eolische zanden: duinzanden uit het Weichseliaan. Deze formatie kan nog in drie leden onderscheiden worden, gescheiden door een witte horizont of organisch rijk laagje. Granulometrisch worden deze duinzanden gekenmerkt door de totale afwezigheid van

silt.⁹

Afb. 6: Quartair geologische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) (Bron: Geopunt/QGIS).

In het onderzoeksgebied zijn twee type bodems aanwezig OE en Zcf. Een OE-bodem duidt op de aanwezigheid van groeven en is een duidelijke antropogene bodem. Dit is een matig tot droge podzolachtige bodem met een weinig duidelijke ijzer en humus B-horizont. Deze bodem vertoont ook gleyverschijnselen op een diepte tussen de 60 en 90cm onder het maaiveld. De B-horizont heeft gewoonlijk een zwakke humusaccumulatie en gaat geleidelijk over tot een grijsgele C en verder in een roestige Cg horizont waarvan de roestintensiteit toeneemt naar onder.¹⁰

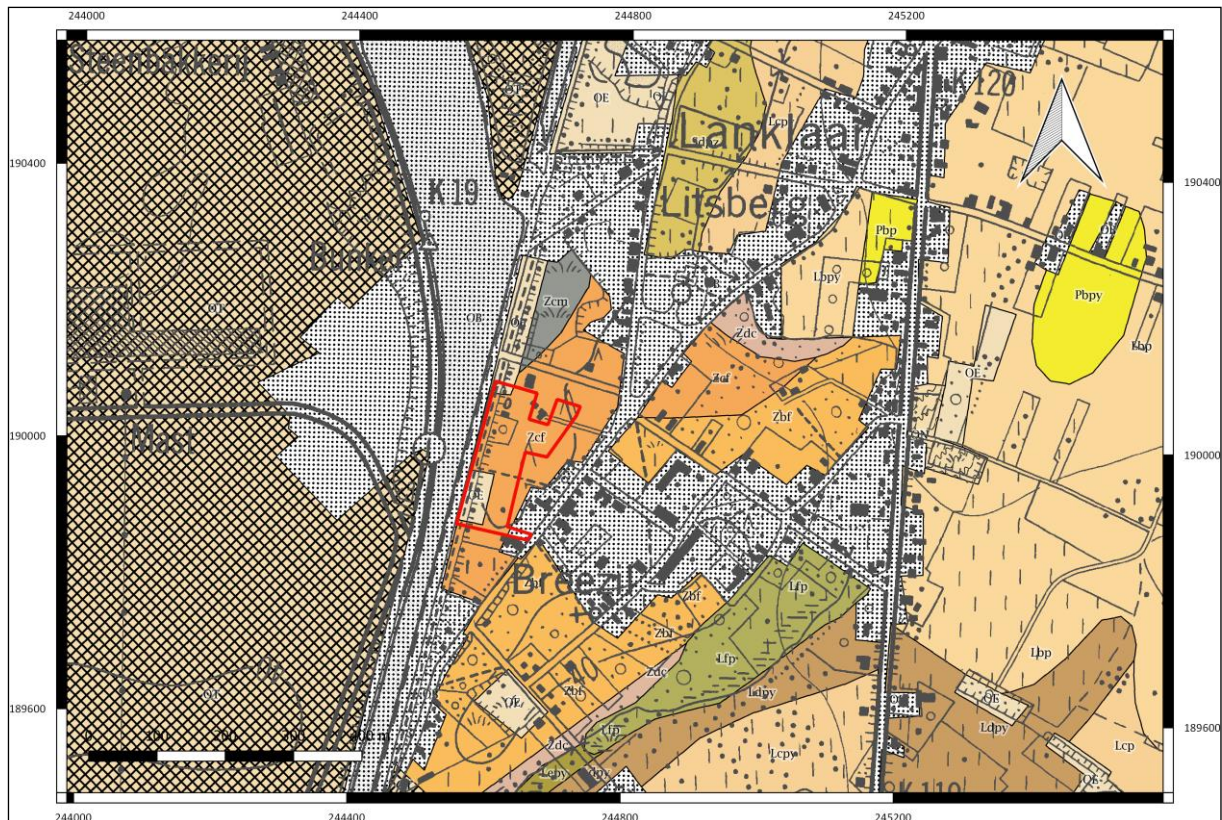
Paulissen heeft in een groeve ten westen van het onderzoeksgebied, aan de andere kant van de Zuid-Willemsvaart, een drietal profielen kunnen zetten. De eerste laag reikt 0,5m onder het maaiveld en bevat fijn tot matige zanden (Ap) waarin een ijzer/humuspodzol is gelegen. Dit pakket wordt opgevolgd door licht zandleem (C), dat matig fijn is maar toch ook zeer compact. In dit pakket zijn ook enkele degradatiegangen of banden op te merken. Dit pakket heeft een dikte van 0,5m – 1m. Onder dit pakket bevinden zich grinden (*Maasmechelen grinden*) met een heterogeen samenstelling die roodbruin van kleur zijn. Dit pakket bevindt zich 1 tot 2m onder het maaiveld.¹¹ In de nabije omgeving van het onderzoeksgebied zijn er OT, Zbf en een Zcm aanwezig. Een OT-bodem is een antropogene bodem en duidt op vergravingen en komt voor ten westen en noordwesten van het onderzoeksgebied. Een Zbf bodem is een droge zandbodem met een weinig duidelijk ijzer en humus B-horizont en bevindt zich ten zuiden van het projectgebied. Net ten noorden van het onderzoeksterrein is een Zcm bodem aanwezig; dit is een matig tot droge zandbodem met een diepe antropogene humus A-horizont.

⁸ Beerten (2005), 22.

⁹ Beerten (2005), 27.

¹⁰ Bayens en Sanders (1989), 42.

¹¹ Paulissen (1973b), 158-160.

Afb. 7: Bodemkaart met overlap topografische kaart en aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) (Bron: Geopunt/QGis).

1.2 Historische achtergrond

Lanklaar werd voor het eerst vermeld als Langlaer in 1281. Slechts het uiterst oostelijke deel van de gemeente, ten oosten van de Vrietselbeek, ligt in de vruchtbare Maasvlakte. Het grootste gedeelte ligt op de sedimentatieterrassen van de Maas(terras van Eisden-Lanklaar en Kempisch Plateau). Op dit gedeelte bevond zich oorspronkelijk het Ledebos, dat door overbeweiding en onverantwoorde houtkap geleidelijk aan veranderde in een uitgestrekte heide.

De oudste bewoningssporen komen uit het Mesolithicum. Deze bewoningskernen situeerden zich op de hoog gelegen delen van het grondgebied, aangezien de loop van de Maas toen nog veel westelijker was: aan de waterrijke gronden bij Heuvelsven, Kruisven en Molenvén op het Kempisch Plateau, en bij de Teutelberg.

Lanklaar is gelegen aan de Romeinse heirbaan Tongeren-Nijmegen, waarvan de huidige Oude Baan het tracé volgt. In het gehucht Mulheim of Mulhem bevond zich waarschijnlijk een belangrijk Romeins legerkamp. Volgens sommige auteurs zou Mulheim de Romeinse pleisterplaats Feresne van de Peutingerkaart zijn. De thans verdwenen kapel van Mulheim werd vermoedelijk gebouwd op de grondvesten van een Romeinse tempel (opgravingen in 1881). Deze kapel was één van de oudste van het Maasland, en behoorde tot het domein van Sint-Willibrordus, vermeld in het zogenaamde "testament van Willibrordus", waarin deze zijn bezittingen in Taxandrië aan de abdij van Echternach schenkt. Volgens de overlevering werden aan de eraanstaande Sint-Jansbron de eerste christenen van het Maasland gedoopt.

Later behoorde Lanklaar tot het domein Dilsen, dat in de 13de eeuw in het bezit kwam van de graven van Loon. De oorsprong van de gemeente was waarschijnlijk een belangrijk Loons leen, Broeckhof, of Hof van den Boomgaerd, dat het patronaat van de kerk bezat, in de 12de-13de eeuw eigendom van de familie de Pommerio, Loonse ministerialen. Zij waren leenmannen van de heer van Leut. Er bevonden zich op het grondgebied nog twee andere cijnsheeren: Ganzenhof (eerste vermelding in 1442) en Vechtershof (eerste vermelding in 1649).

Op juridisch gebied behoorde het zeker vanaf de 15de eeuw tot de schepenbank van Dilsen. Het had echter een eigen gemeentelijk bestuur. Pas in 1809 wordt Lanklaar een zelfstandige gemeente. Op kerkelijk gebied behoorde Lanklaar oorspronkelijk tot de parochie Eisden, later tot die van Dilsen. De Sint-Pauluskerk was een eigenkerk van de heren van Leut, die het patronaatsrecht bezaten. De tienden waren eigendom van de pastoor. De kerk was een quarta capella van de kerk van Dilsen. Wanneer in 1320 de kerken van Dilsen en Stokkem worden gescheiden, komt de kerk van Lanklaar onder die van Stokkem. De parochie wordt in 1836 onafhankelijk. De kerk lag oorspronkelijk in het centrum van het oude dorp. De huidige kerk, gebouwd in 1958, heeft een meer centrale ligging (Oude Baan).

Lanklaar was tot het eerste kwart van de 20ste eeuw een dun bevolkte landbouwersgemeente. In de 19de eeuw bevonden zich er slechts enkele kleine pannenvakkerijen en twee zandgroeven. Op het Dilserveld bevond zich een thans verdwenen, houten windmolen. De opening van de steenkoolmijn in het aangrenzende Eisden in 1923, gedeeltelijk gelegen op het grondgebied van Lanklaar (de spoorwegaansluiting en de thans verdwenen elektrische centrale), bracht grote veranderingen voor de gemeente, onder meer de sterke bevolkingstoename door inwijking circa 1935, maar vooral in 1948-50. Tot de sluiting van de mijn was deze de belangrijkste werkgever in Lanklaar. Een groot gedeelte van de immigranten waren vreemdelingen. In 1971 bestond een vierde van de bevolking uit vreemdelingen die tot 24 nationaliteiten behoorden. Vanaf de jaren 1970 wordt de steenkoolmijn van Eisden afgebouwd. Vervangende werkgelegenheid werd gevonden door de inrichting van een industrieterrein van internationaal belang in 1968, waar zich een aantal zeer grote bedrijven vestigden. De aanwezigheid van de uitgestrekte bossen bracht reeds sinds de eeuwwisseling de toeristische activiteit op gang (confer Hotel Beauséjour). Dit verklaart de aanwezigheid van de villa's in de buurt van de oude kanaalarm.

De primitieve kern van zowel Lanklaar (oostelijk gedeelte van de huidige Dorpsstraat, westelijk gedeelte van de Arnold Sauwenlaan, Kerkhofstraat, Steenhuis en Kruisstraat) als het zuidelijke gelegen gehucht Mulheim (huidige Rachels en Mulheim) liggen onmiddellijk ten oosten van de Romeinse heirbaan, die hier de voet van het Kempisch Plateau volgt. De kern van Lanklaar ontstond aan de Vrietselbeek. Zoals uit de Ferrariskaart blijkt zijn beide kernen zeer klein, en liggen volledig op de vruchtbare gronden van de Maasvallei. De oude kerk van Lanklaar lag onmiddellijk ten oosten van de heirbaan. De Ferrariskaart toont ten westen van de heirbaan de uitgestrekte Gersten Bosch Heyde, nog oostelijker het Bois de Stockem. Hier is geen enkele bebouwing. In 1812-13 wordt de steenweg Maastricht-Maaseik aangelegd, die eigenlijk een rechte trekking was van de Romeinse heirbaan, tot dan gebruikt als de Grand Chemin de Maastricht à Maseyck. Circa 1825 wordt de Zuid-Willemsvaart ten westen van deze twee kernen aangelegd. Hierbij verdween in 1827 de oude Sint-Janskapel van Mulheim. Het kanaal diende ook als irrigatiekanaal voor de droge Kempische zandgronden. In de Atlas van de Buurtwegen (1844) merkt men dan ook dat de bebouwing tussen de voormalige Romeinse heirbaan en de Zuid-Willemsvaart is toegenomen. Over de Zuid-Willemsvaart is de belangrijke, thans verdwenen hoeve Vierveld ontstaan, aan de oude verbinding tussen het Maasland en de Kempen, richting Genk (thans Hoeveweg). Deze oude verbinding wordt in het midden van de 19de eeuw vervangen door de huidige N 75 (Boslaan). In 1930-34 wordt de Zuid-Willemsvaart rechtgetrokken, zodat het eigenlijke kanaal meer westelijk van de dorpskern komt te liggen. De oude kanaalarm bij het centrum blijft behouden. In 1940 worden alle bruggen over het kanaal opgeblazen. In 1904 wordt de buurtspoorweg aangelegd langs de Rijksweg; de lijn wordt in 1955 opgebroken.

De eerste immigranten die na de Tweede Wereldoorlog als gastarbeiders naar de steenkoolmijn van Eisden toestroomden, werden ondergebracht in het voormalige Russische krijgsgevangenenkamp, onmiddellijk ten westen van de Zuid-Willemsvaart, thans verdwenen voor het industrieterrein. De sociale woonwijk de Slakken werd reeds in 1928 gebouwd, maar in het begin van de jaren 1960, samen met de bouw van de wijk Noteborn, grondig verbouwd. De bebouwing nam vanaf het midden van de 20ste eeuw geweldig toe tussen de oude kernen van Lanklaar en Mulheim. Ook ten oosten en ten westen van de Boslaan ontstonden nieuwe woonwijken op het westelijke deel van het grondgebied van de gemeente. In de jaren 1970 hadden hier grote verkavelingen plaats. Vóór deze periode bevonden er zich slechts een paar hoeven aan de Hoeveweg en de Boslaan.¹²

¹² AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016: *Lanklaar, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121707> (geraadpleegd op 17 oktober 2016).

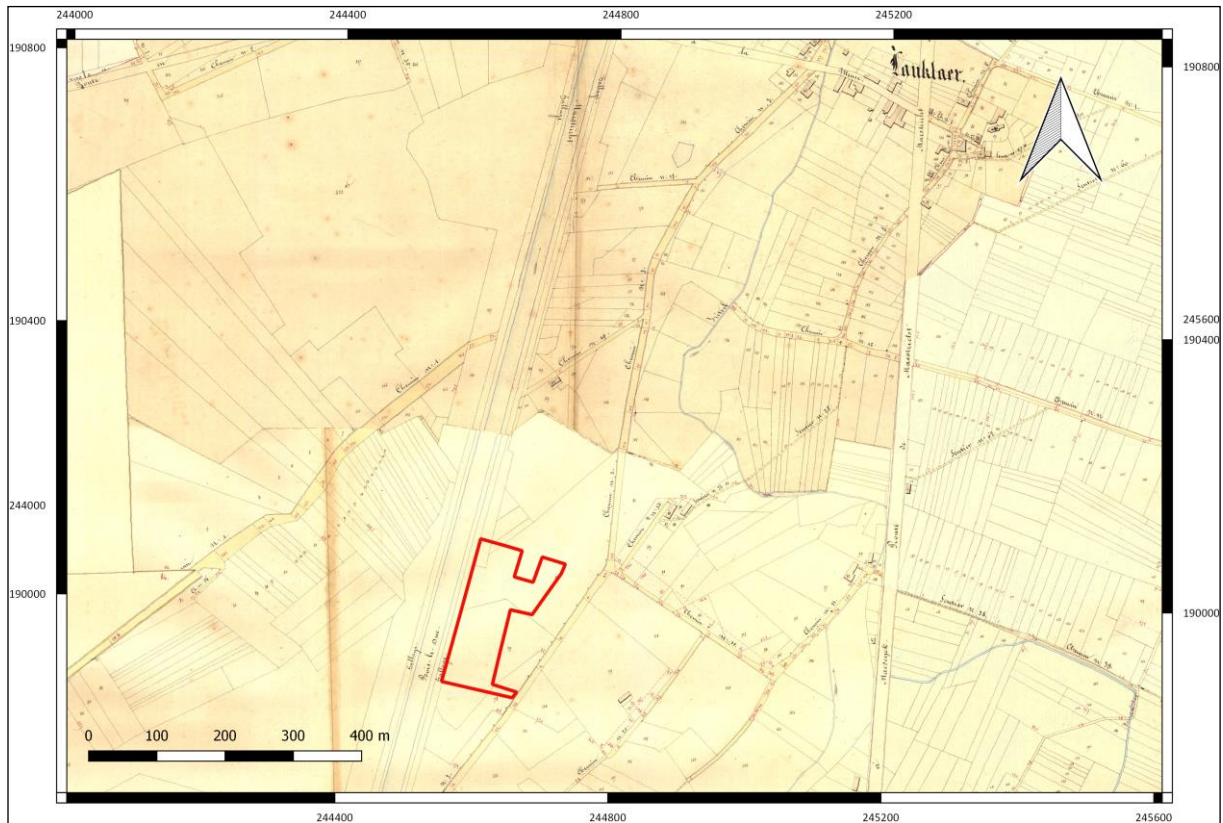

Afb. 8: Ferrariskaart (1771-1778) met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) (Bron: Geopunt/QGIS)

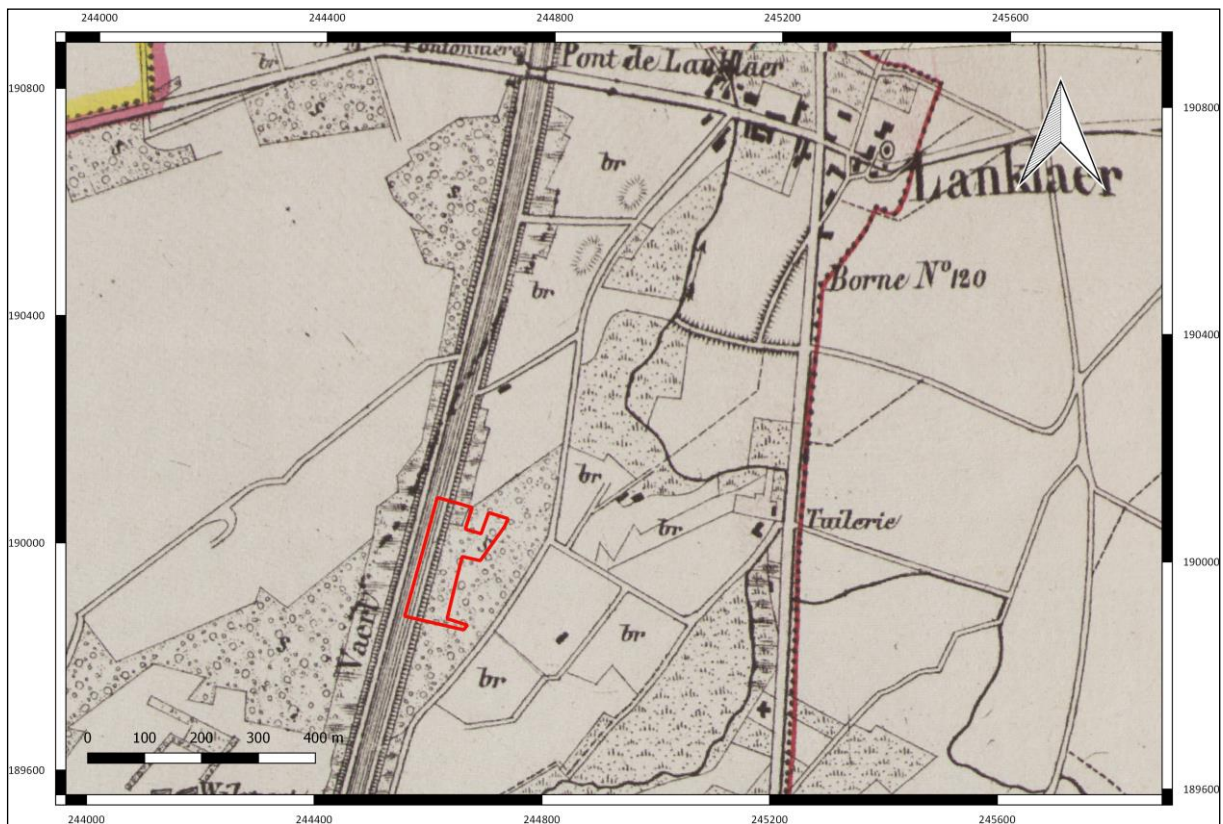
Op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (1771-1778) (afb.8) is het onderzoeksgebied nog niet ontgonnen. Het zo genoemde *Bois de Stockhem* of wel het *Ledebos* is duidelijk waarneembaar. Ten oosten van het onderzoeksgebied loopt een rechtstreekse weg die Lanclaert en Sint Jans Capelle met elkaar verbinden. Door de zuidwest punt van het onderzoeksgebied loopt een andere weg richting Lanclaert die parallel loopt aan de rechtstreekse weg Lanclaert – Sint Janscapelle.

Ten tijde van de opmaak van de Atlas der Buurtwegen (1845) (afb.9) en de Vandermaelenkaart (ca.1850) (afb.10) was het wegnnet in de omgeving van het onderzoeksgebied ook uitgebreider. De gronden zijn op deze kaart ook duidelijk in percelen ingedeeld, wat op de Ferrariskaart nog niet het geval is. Langs het onderzoeksterrein ligt buurtweg 3 die het gebied verbind met Lanklaar. De aangelegde Zuid-Willemsvaart (1804 – 1809) is ook duidelijk zichtbaar op deze kaart. De bedoeling van dit kanaal was om de industriesteden in de Zuidelijke Nederlanden beter te verbinden met de Hollandse handelssteden.

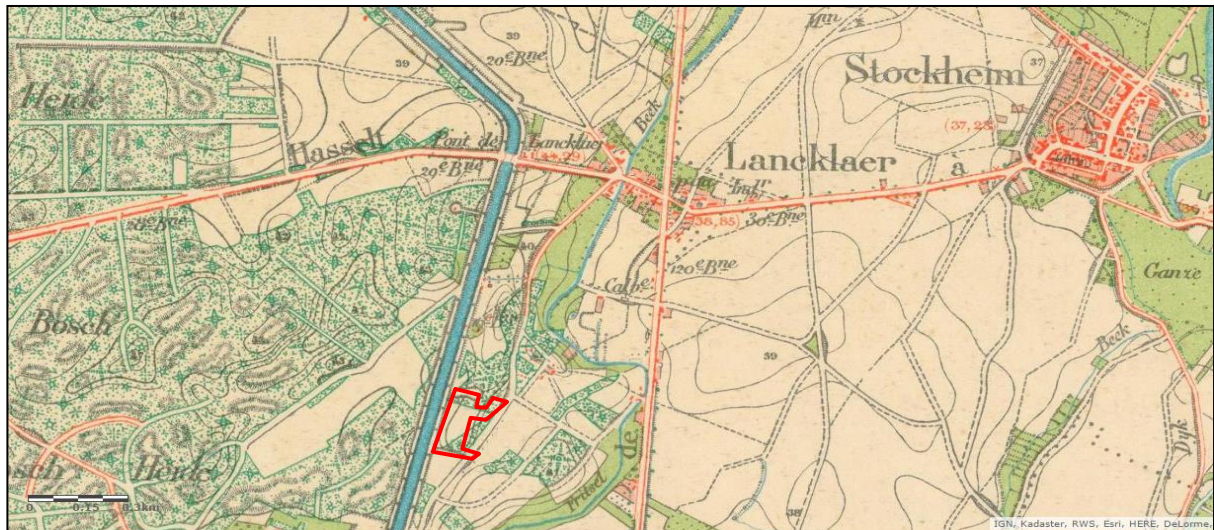
Eveneens zijn er recentere topografische kaarten geraadpleegd. Op zowel de topografische kaart van 1873 (afb. 11) als deze van 1904 (afb. 12) is het terrein nog niet in gebruik. Er bevindt zich een bossage langs de Zuid-Willemsvaart in het onderzoeksgebied. Op de topografische kaart van 1939 (afb. 13) is er vrij weinig veranderd, al is er in het oosten van het gebied langs de Zuid Willemsvaart een terrein vrijgemaakt met een vierkante vorm. Dit kan de groeve zijn die op de bodemkaart wordt vermeld. In 1969 (afb. 14) worden ook in de nabijheid van het gebied de eerste huizen gebouwd. Tussen 1969 en 1981 (afb. 15) is er centraal op het onderzoeksgebied een gebouw neergezet dat er vandaag nog steeds staat. Vanaf 1981 tot aan 1989 (afb. 16) is duidelijk af te leiden dat de bebouwing in de omgeving van het projectgebied duidelijk aan het toenemen is.

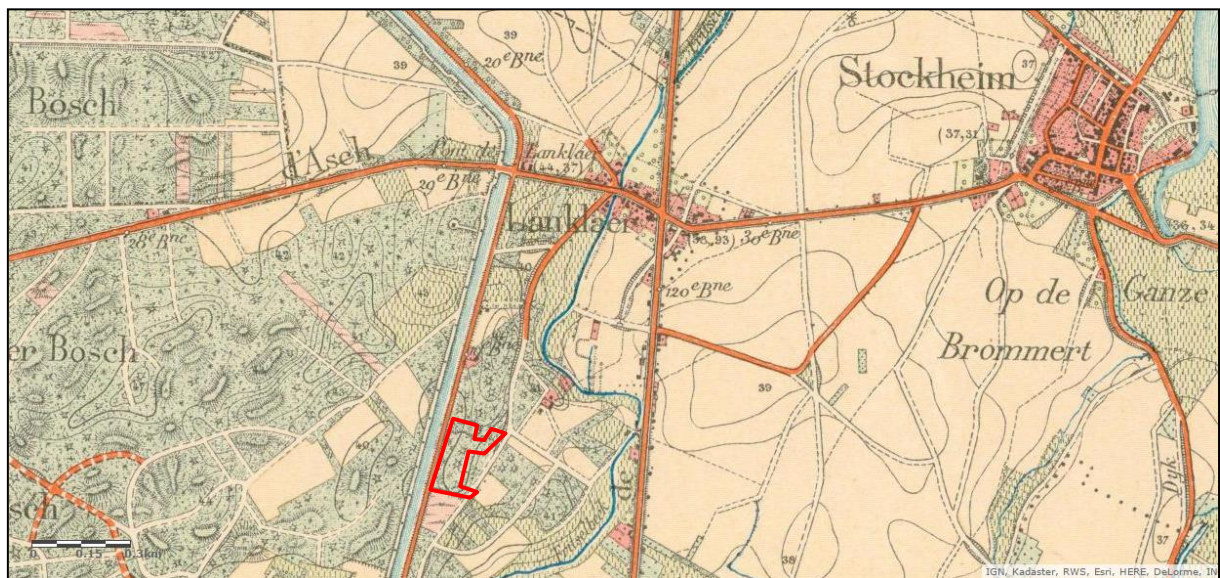
Afb. 9: Atlas der Buurtwegen (ca. 1845) met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) (Bron: Geopunt/QGis).

Afb. 10: Vandermaelenkaart (ca. 1846-1853) met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) (Bron: Geopunt/QGis).

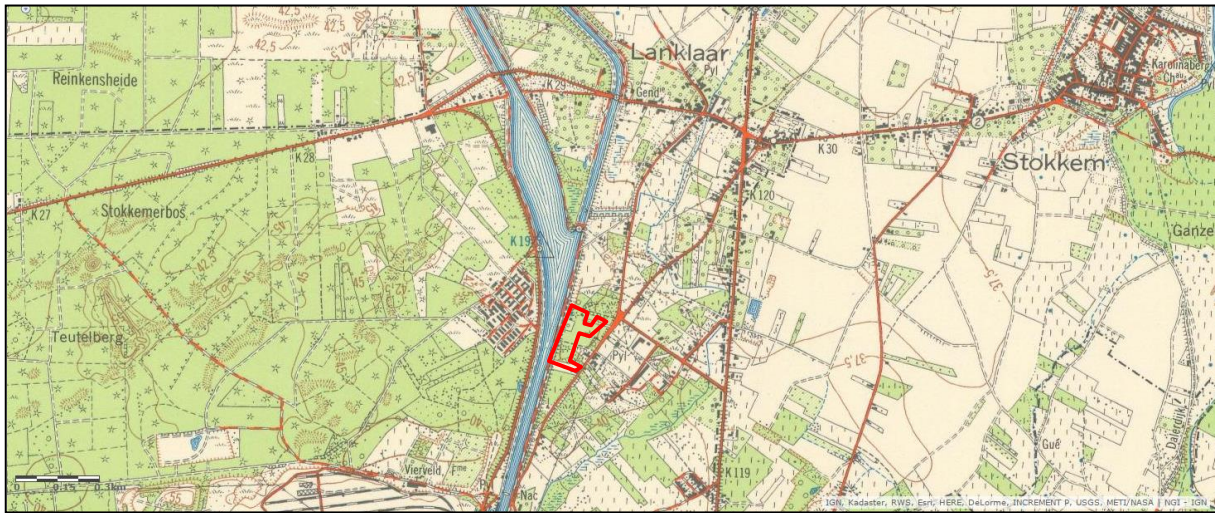
Afb. 11: Topografische kaart van 1873 met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) (Bron: Cartesius).

Afb. 12: Topografische kaart van 1904 met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) (Bron: Cartesius).

Afb. 13: Topografische kaart van 1939 met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) (Bron: Cartesius).

Afb. 14: Topografische kaart van 1969 met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) (Bron: Cartesius).

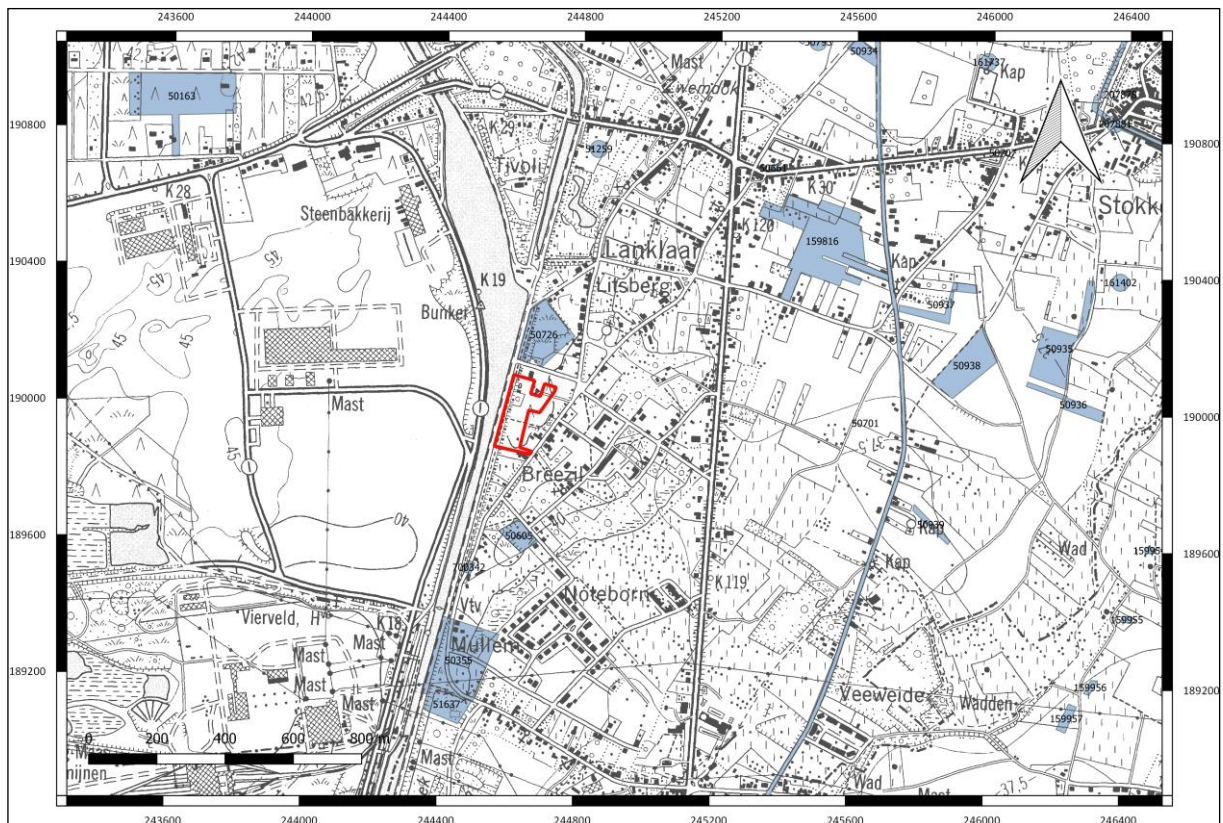

Afb. 15: Topografische kaart van 1981 met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) (Bron:Cartesius).

Afb. 16: Topografische kaart van 1989 met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) (Bron: Cartesius).

1.3 Eerder archeologisch onderzoek.

Afb. 17: Topografische kaart met vermelding van de CAI locaties (transparant blauw) met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) (Bron: Onroerend Erfgoed/QGIS).

In de nabije omgeving van het onderzoeksgebied zijn 17 CAI locaties bekend. Voor de het overgrote deel bevatten deze locaties Romeinse vondstmateriaal en prehistorische artefacten. Ook zijn er enkele Middeleeuwse ensembles gevonden en vondsten die verband houden met de Tweede Wereldoorlog. De CAI locaties in de omgeving worden hieronder toegelicht (Afb. 17).

Het onderzoeksterrein situeert zich ca. 1 km ten westen van de oude Romeinse heirbaan Tongeren-Nijmegen (CAI 50701). De heerbaan werd waarschijnlijk in 69-70 n.C. aangelegd en volgt het huidige tracé Rode Kruisstraat-Kapelstraat-Kuilenweg. CAI 50726 ligt ongeveer 80m ten noorden van het projectgebied. Op deze locatie zijn enkel Keltische urnen met as en beenderen gevonden en ook Romeinse brandgraven gevonden. Er is eveneens een fragment Merovingisch aardewerk aangetroffen op deze locatie. CAI 50605 ligt ongeveer 200m ten zuidoosten van het projectgebied en bevat een Romeins vlakgraf. Op een afstand van 370m (CAI 700342) ten zuidwesten van de geplande verkaveling zijn er lijnelementen gevonden van een vermoedelijke Romeinse verkaveling. Op 583m ten zuiden van het projectgebied is er een gepolijste bijl uit het Neolithicum gevonden (CAI 50355), maar ook een gebouwplattegrond en waterput uit de Romeinse tijd (CAI 51637)¹³. Ten noordoosten van het projectgebied ligt CAI 159816. Het betreft een archeologische prospectie met ingreep in de bodem (proefsleuven) uitgevoerd door ARON bvba in 2011. Gedurende deze prospectie zijn 156 vondsten gedaan waarvan 145 metalen vondsten waren. 121 hiervan konden direct als recent geklasseerd worden en waren vooral recentere munten, maar ook munitiekogels, een munitiekist, handgranaten, fosforgraten die te dateren zijn op de Tweede Wereldoorlog. Ook werden er 18de eeuwse musketkogels gevonden die verband houden met een 18de eeuwse militair kampement. Er zijn ook lakenloodjes, koperen knopen en lodenfragmenten teruggevonden. Uit de Romeinse periode zijn enkele stukken aardewerk aangetroffen maar ook een zogenoemd 'Keltisch wiel' uit de 1ste eeuw naar Christus.¹⁴

¹³ Cai.onroerenderfgoed.be/locatie/50701; cai.onroerenderfgoed.be/locatie/50726; cai.onroerenderfgoed.be/locatie/50605; cai.onroerenderfgoed.be/locatie/700342; cai.onroerenderfgoed.be/locatie/50355; cai.onroerenderfgoed.be/locatie/51637.

¹⁴ Reygel P., Steegmans J. & Driesen P (2011).

In de ruimere omgeving zijn er ook nog 11 CAI-locaties aangeduid. Op 1,3 km ten noordwesten van het terrein zijn er gedurende een archeologische opgraving enkele IJzertijdkuilen, een keramisch weefklos en een silex afslag gevonden (**CAI 50163**). De CAI-meldingen 50933, 50934, 50935, 50936, 50937, 50938, 50939 zijn voortgekomen uit het *BTK-project* waarbij een veldprospectie werd uitgevoerd. **CAI 50933** ligt 1,4 km ten noorden van het projectgebied. Er is daar één hoekschrabber, 1 discoïdale kern en één wandscherf gevonden. Het betreft allemaal vondsten uit de Steentijd. Op 1,4 km ten noordoosten van het projectgebied is één discontinue geretoucheerde kling gevonden, daarnaast ook één gekerfde kling, één kern en twee afslagen. Eveneens werd er één geweerkei gevonden (**CAI 50935**). Direct ten zuiden ligt **CAI 50936**. Op deze locatie is er één tweezijdig geretoucheerde bifaciaal projectiepoint en één geretoucheerde afslag. Er is ook aardewerk aangetroffen uit de Romeinse periode. In het oosten van het projectgebied op 1,1 km afstand zijn er vondsten gedaan uit de Steentijd en Romeinse tijd. De Steentijdvondsten betreffen één afslag, één gekerfd stuk en één geretoucheerde mantelafslag. Uit de Romeinse periode zijn er aardewerk gevonden met name: één randfragment van een beschilderde kan, één wandfragment van een geveerde kan (techniek A), één wandfragment van een kruikje (**CAI 50937**). In de nabije omgeving werd ook een wandfragment gevonden van een beschilderde kruik uit de Romeinse periode (**CAI 50938**). Op 1,2 km ten zuidoosten zijn er enkele steentijdvondsten gedaan. Het betreft hier één distaal einde van een klingschrabber, één pijlpunt, één corticale afslag, één geretoucheerde afslag en één chip. Daarnaast is er ook een niet-gedateerde munt gevonden (**CAI 50939**)¹⁵. In het zuidoosten en oosten, op een afstand van 1,7 km, is er een archeologische begeleiding uitgevoerd door *ARON bvba* in het kader van de werken DN600 van Fluxys. Hiervan zijn de meldingen 159955, 159956 en 159957 opgenomen in de CAI. Het gaat om 2 Bronstijdkuilen (zowel **CAI 159955** als **CAI 159956**). Ten zuiden van voorafgaande meldingen zijn er drie Midden Romeinse kuilen aangetroffen die Holwerda aardewerk bevatten (**CAI 159957**)¹⁶.

1.4 Gaafheid van het onderzoeksgebied

De zuidwestelijke hoek en een strook in het noordwestelijke uiteinde van het terrein waren verstoord door de aanleg van de Zuid-Willemsvaart¹⁷, enkele ontplofte bommen uit WOII en het latere gebruik als zandgroeve en vijver. De huidige topografie van het terrein, waarbij deze delen enkele meters lager liggen dan de rest van het terrein, laten duidelijk toe om deze zones af te bakenen. In de zuidoostelijke hoek van het terrein staat een grote schuur waarbij de ondergrond afgegraven en gebetonneerd werd bij de aanleg. Verder bevinden er zich nog enkele kleinere stallen, een duiventil, schuren, serres en omheiningen verspreid over het terrein. De verstoringen in de ondergrond hiervan zeer eerder beperkt. Verder was bijna het volledige terrein bebost tot vlak voor de uitvoer van het huidige onderzoek. De wortels van de vrij grote dennen, eiken en berkenbomen waren breed vertakt en diepgaand, gezien de droogte van de zandgrond. Bij de aanleg van het archeologisch vlak werd getracht op deze zo min mogelijk te verwijderen, desondanks zorgde dit toch voor enige verstoring in het vlak (*Afb. 18*).

Volgens de huidige grondeigenaars werd het terrein in het verleden regelmatig genivelleerd, omgeploegd, aangevuld en afgegraven. Oorspronkelijk zou het terrein meer geaccentueerd zijn geweest met zandduinen waarvan er enkel in de uiterste NO-uiteinde van het terrein nog een restant zichtbaar is.

Afb. 18: Onderzoeksgebied met gerooide bomen en lokale verstoringen.

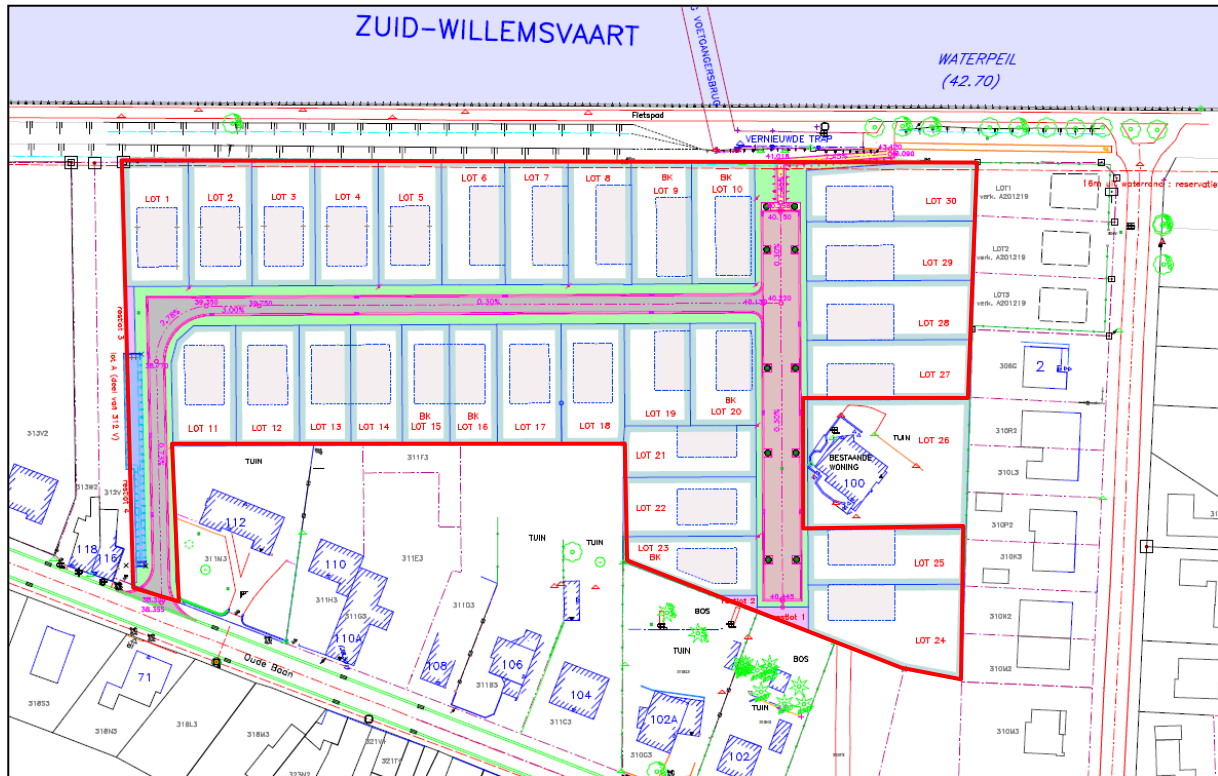
¹⁵ Cai.onroerendergoed.be/locatie/50163; cai.onroerendergoed.be/locatie/50093; cai.onroerendergoed.be/locatie/50163; cai.onroerendergoed.be/locatie/50933; cai.onroerendergoed.be/locatie/50935; cai.onroerendergoed.be/locatie/50936; cai.onroerendergoed.be/locatie/50937; cai.onroerendergoed.be/locatie/50938; cai.onroerendergoed.be/locatie/50939.

¹⁶ Driesen P. & Steegmans J. (2009).

¹⁷ Naast de aanleg kan ook de stelselmatige ophoging van de Zuid-Willemsvaart, omwille van de mijnverzakkingen, verstoringen op het terrein hebben veroorzaakt door grondverzet.

1.5 Geplande werkzaamheden

Op het terrein zal een geplande verkaveling plaatsvinden waarbij 2 wegen en 29 nieuwe woningen zullen gebouwd worden (Afb. 19). Gezien de specifieke plannen van individuele woningen nog niet gekend zijn, is de maximale diepte van de nieuwbouw niet gekend.

Afb. 19: Verkavelingsplan met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) (Bron: Pieters bvba).

2. Het archeologisch onderzoek

2.1 Doelstelling

Doel van de prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd wordt en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden gezocht worden om in situ behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen).

Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?
- In hoeverre is de bodemopbouw intact?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- Zijn er losse vondsten (aardewerk, lithische artefacten,...) aanwezig? Zo ja, zijn dit geïsoleerde vondsten of is er sprake van een concentratie? Kunnen deze laatste wijzen op een prehistorische site?
- Hoe is de bewaringstoestand van deze prehistorische site(s)?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?

- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings,...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja;
 - o Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - o Wat is de omvang?
 - o Komen er oversnijdingen voor?
 - o Wat is het geschatte aantal individuen?
- Kunnen de sporen gelinkt worden aan nabijgelegen archeologische vindplaatsen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en archeologische sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
- Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)?
- Voor waardevolle prehistorische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
 - o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

2.2 Verloop

Op 27 februari 2017 werd een werfvergadering gehouden tussen *ARON bvba*, de betrokken partijen/eigenaars en *Annick Arts* als *Erfgoedconsulente van Onroerend Erfgoed Limburg*. Hierbij werd beslist om de duidelijk verstoorde groeves en de stal met gebetonneerde ondergrond, buiten het onderzoeksgebied te rekenen (*Afb. 20: oranje arcering*). De overige 1,4ha zou onderzocht worden via 4m brede proefsleuven in een geschrinkt patroon, nadat de aanwezige bomen gerooid werden.

Voorafgaandelijk aan het eigenlijke onderzoek werd op naam van *Joris Steegmans (ARON bvba)* een vergunning voor het uitvoeren van een prospectie met ingreep in de bodem bij het *Agentschap Onroerend Erfgoed* aangevraagd. Deze vergunning werd op 18 november afgeleverd onder het dossiernummer 2016/421. Een vergunning voor het gebruik van een metaaldetector werd afgeleverd onder dossiernummer 2016/421(B) en stond tevens op naam van *Joris Steegmans*.¹⁸ Verder werd een KLIP-aanvraag ingediend, teneinde de aanwezigheid van nutsleidingen te verifiëren. Het onderzoek werd uitgevoerd op 6 en 7 april 2017 door *Joris Steegmans, Patrick Reygel en Thomas Himpe* van het archeologisch projectbureau *ARON bvba*. Het project werd intern opgevolgd door *Petra Driesen* en *Joris Steegmans* voerde de digitale opmeting met GPS uit. *Chris Cammaer (ACC Geology)* was betrokken als bodemkundig expert. De kraan werd geleverd door *Grondwerken Beuten*. Op 7 april bezocht *Annick Arts (Erfgoedconsulent archeologie)* de site, waarbij beslist werd om geen dwarssleuven of kijkvenster aan te leggen en de sleuven onmiddellijk te dichten uit veiligheidsoverwegingen.

¹⁸ Zie bijlage 5.

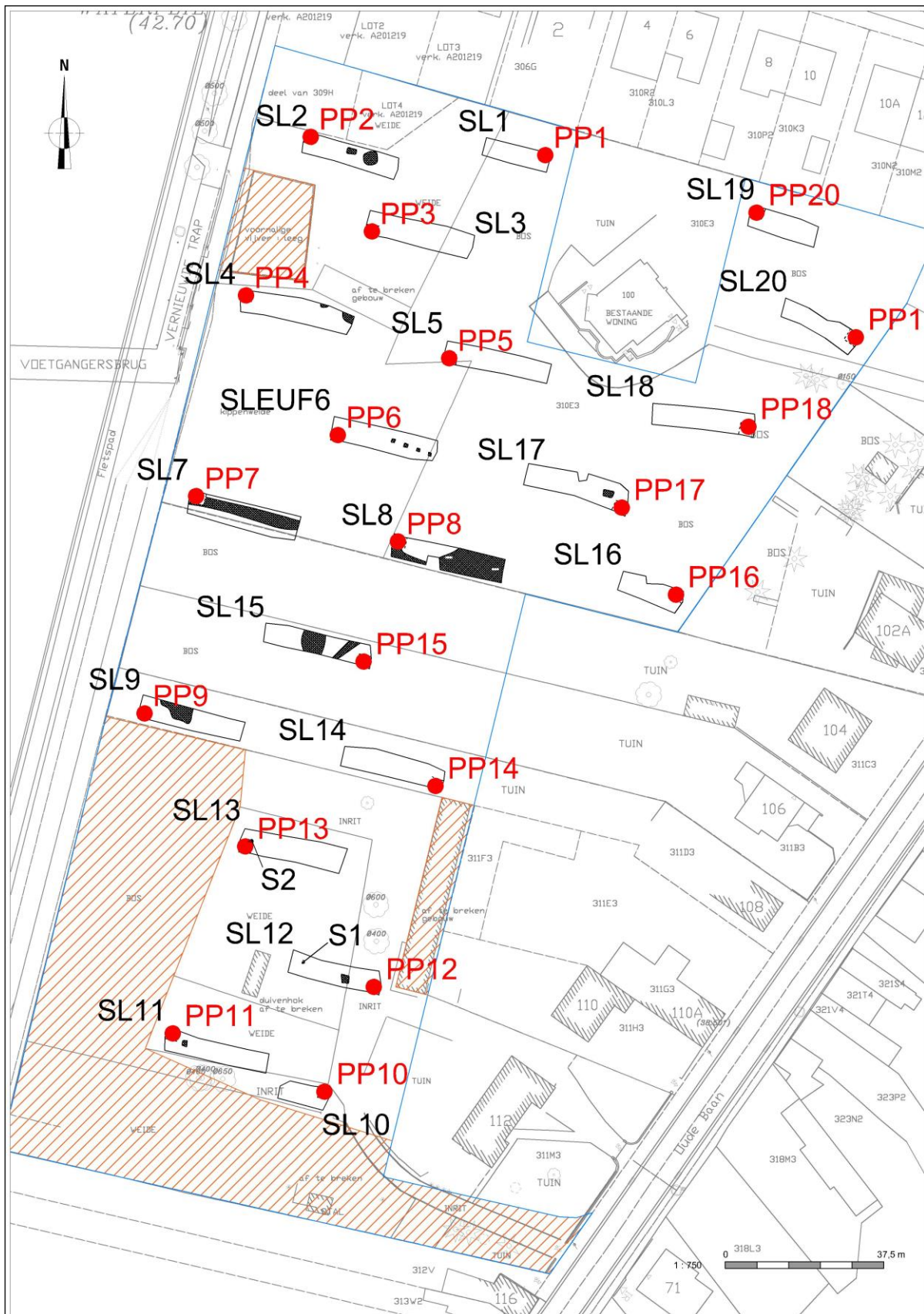
Afb. 20: De huidige toestand met aanduiding van het onderzoeksgebied (blauw), de voorgestelde sleuven en de verstoorde zones (oranje arcering). (Bron: Pieters bvba/ARON bvba).

2.3 Methodiek

Het terrein van ca. 1,8 ha groot werd, na overleg met *Annick Arts* op de startvergadering, verkleind tot 1,4ha waarbij de oppervlakte van de reeds verstoorde groeves en een grote stal van het terrein werden afgetrokken (Afb. 20). Conform de bijzondere voorwaarden werd deze 1,4 ha onderzocht door middel van 20 OZO-WNW lopende 4m brede sleuven in een geschrinkt patroon, waarvan de ligging voorafgaandelijk goedgekeurd werd in samenspraak met het *agentschap Onroerend Erfgoed Limburg*. Deze sleuven werden aangelegd door een mechanische kraan op een diepte van ca. 20 tot 80cm onder de bouwvoor, in het eerste leesbare archeologische vlak.

In elke sleuf werd een proefput aangelegd om de bodemopbouw te kunnen bepalen. De totale opengelegde oppervlakte via de proefsleuven bedroeg 1140m² wat neerkomt op 10% van het gehele terrein. Gezien de dwarssleuven of kijkvensters niet dienden aangelegd te worden werd de bijkomende 2,5% van het terrein niet onderzocht.

Het terrein, de aanwezige sporen en de bodemprofielen werden manueel opgeschoond, gefotografeerd, ingemeten met behulp van een GPRS en beschreven. Bij de uitwerking van het onderzoek werden de profielen gedigitaliseerd en werd een databank opgesteld met een foto- en sporenlijst. Tevens werd een georeferereerd overzichtsplan opgemaakt met daarop de sleuven en locatie van de sporen (Afb. 21).

Afb. 21: Overzichtsplan met aanduiding van het onderzoeksterrein (ARON bvba).

3. Onderzoeksresultaten

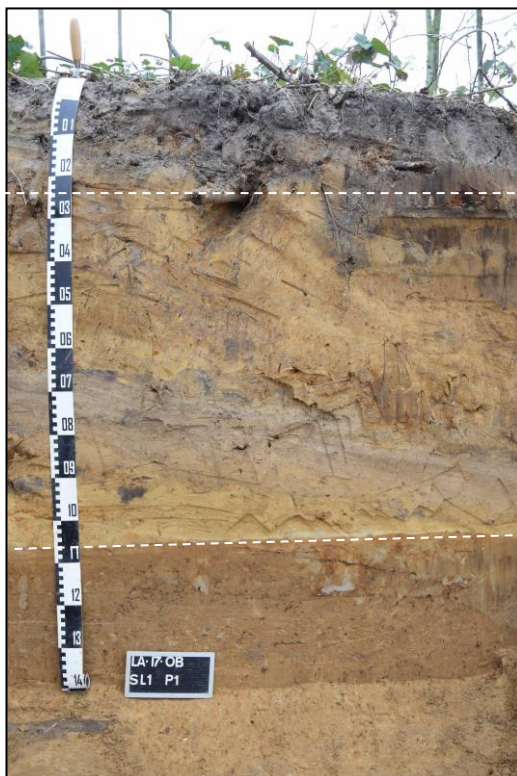
3.1 Bodemopbouw

De zone waar op de bodemkaart een OE-bodem gekarteerd werd, was inderdaad verstoord door een uitgegraven groeve. De ondergrond was echter meer verstoord dan enkel op deze locaties. Zoals door de huidige grondeigenaars reeds vermeld werd het terrein immers regelmatig opgehoogd, afgegraven en genivelleerd (Zie H. 1.4). Dit werd bevestigd door profielen 1-12, 15-16 en 18, waar onder de bouwvoor een verstoringslaag aangetroffen werd met een dikte variërend van 20 tot 150 cm (Afb. 22-23). Deze laag was duidelijk dikker in de noordwestelijke uithoek van het terrein: van 1m tot 1m50 diep onder de bouwvoor. In de andere profielen liep de verstoringslaag gemiddeld tot 60cm onder de bouwvoor.

Naast de verstoorde laag was het terrein ook op verschillende plaatsen afgegraven. Dit was zichtbaar in profielen 1 (Afb. 22), 3-8, 10, 12 en 15-17 waar de gele zandige C-horizont of roestigere Cg-horizont onder de verstoorde laag voorkwam. In profielen 7 (Afb. 24) en 17 werden ook de onderliggende maasgrinden geregistreerd op een diepte van 80 en 100 cm.

Waar de oorspronkelijke bodem niet was afgegraven of te sterk verstoord, werden 2 bodemtypes aangetroffen.

Het eerste bodemtype was de Zcf bodem die ook op de bodemkaart gekarteerd werd met een weinig duidelijke B-horizont die geleidelijk overging tot een grijsgele C- en verder in een roestige Cg-horizont. Deze bodem werd aangetroffen in profielen 2, 9, 11, 13, 14, 18 (Afb. 25) en 20. In profielen 2, 9 en 11 werd onder de verstoring ook een oude verstoorde A- en E-horizont aangetroffen onder de verstoringslaag (Afb. 26).

Afb. 22 (links): Profiel 1 met bouwvoor, verstoring en Cg-horizont.

Afb. 23 (rechts): Profiel 2 met bouwvoor, verstoring, oude A-horizont, Bs-horizont en C-horizont.

Het tweede bodemtype kwam voor in profiel 19 (Afb. 27), aangelegd in de uiterste noordoostelijke hoek van het terrein, ter hoogte van de mogelijke oorspronkelijke duin die tot 1,5m hoger lag dan de rest van het terrein. De bovenste zandlaag was hier ook opvallend zandiger en minder siltiger. We hebben we hier dus inderdaad te maken met lokale duinverstuivingen van reeds afgezette eolische zanden zoals gekarteerd in de formatie van Hechtel die ten westen van het onderzoeksgebied voorkomt. Mogelijk bevonden er zich oorspronkelijk meer van dergelijke duinen op het terrein.

Afb. 24 (links): Profiel 7 met bouwvoor, verstoring, C-horizont en maasgrind.

Afb. 25 (rechts): Profiel 18 met bouwvoor, weinig duidelijke B-horizont, grijsgele C-horizont, roestige Cg-horizont.

Afb. 26 (links): Profiel 9 met bouwvoor, verstoring, oude verstoorde A- en E-horizont en de weinig duidelijke B-horizont.

Afb. 27 (rechts): Profiel 19 met bouwvoor en duin ophoging.

Op profielen 3, 4, 5, 6 (Afb. 28), 8 en 16, allen gesitueerd in het centrale gedeelte van het terrein, kwam een vreemd bodemkundig fenomeen voor. De profielen toonden bovenaan een bouwvoor en verstoring van 40 tot 100cm diep met daaronder een sterk gevlekte witgrijze-oranjerode laag van 15 tot 30 cm dik vermengd met veel ijzerafzettingen. In profiel 5 en 6 was duidelijker dat deze ijzeroxidatie zich als een harde band had afgezet tussen een meer witgrijze siltigere laag bovenaan en de natuurlijke C-horizont onderaan.

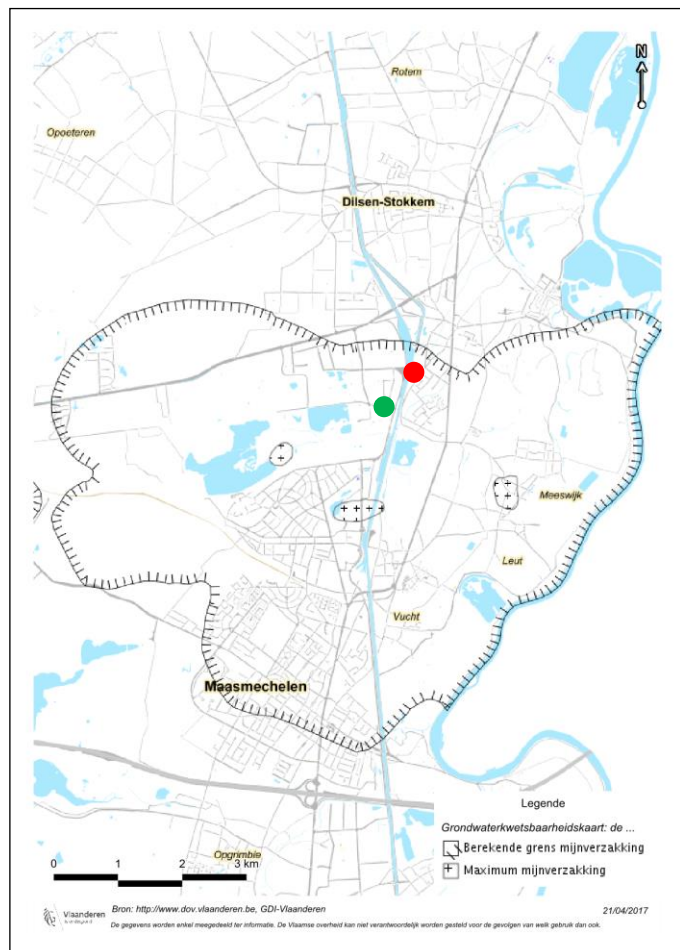
Dergelijke ijzerafzettingen kunnen voorkomen op de bodem van moerassige gebieden maar dit lijkt hier niet het geval te zijn. Vermoedelijk heeft dit fenomeen eerder te maken met kanaalwater dat zich in de bodem bevond.

Het kanaal Zuid-Willemsvaart, gelegen tegen de westgrens van het onderzoeksgebied, diende in de 20^e eeuw regelmatig te worden opgehoogd. Door de steenkoolontginning vanuit Eisden-Mijn werd de regio immers getroffen door diverse mijnverzakkingen en overstromingen van ondermeer de dorpen Leut en Meeswijk. Ook Eisden-dorp zou tot 10m verzakt zijn in de vorige eeuw.¹⁹ Gezien deze mijn op minder dan 1km ten westen het onderzoeksgebied is gelegen (Afb. 29) en het kanaal 2-3m hoger is gelegen dan het terrein, is het ook hier goed mogelijk dat er overstromingen of lekken waren van kanaalwater. Temeer omdat er net langs het kanaal op het terrein enkele WOII bommen zijn gevallen en groeves werden geëxploiteerd. De aanwezigheid van kanaalwater, dat sterk verschilt met het grondwater omwille van de hogere kalkconcentratie, kan in de bodem nieuwe horizonten doen ontstaan zoals de vermelde ijzeroxidatieband.²⁰ Deze profielen werden dan ook als verstoord aangeduid tot op het niveau van de natuurlijke C-horizont.

Ondanks dat deze bodem nog niet volledig duidelijk is, heeft dit geen invloed op de archeologische situatie, gezien de E- en B-horizont reeds afwezig/vergraven waren en bijgevolg ook de eventuele archeologische sporen.

Afb. 28: Profiel 6 met bouwvoor, verstoring met ijzerband en de C-horizont.

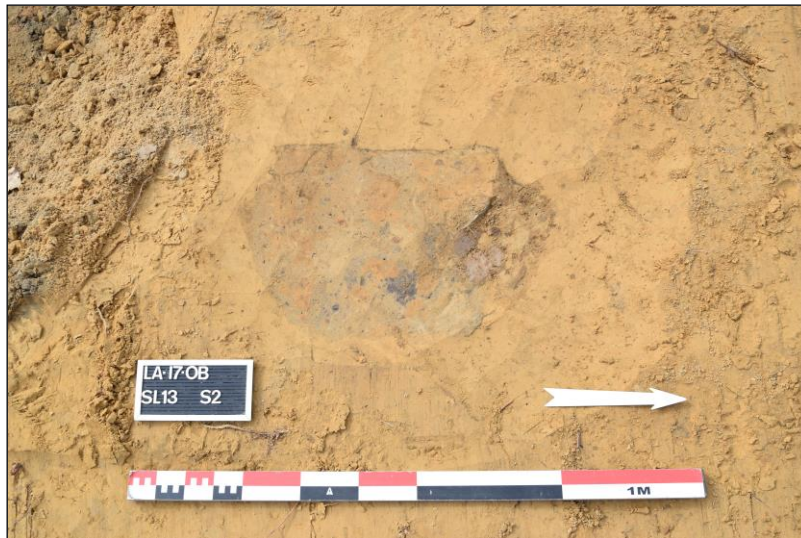
Afb. 29: Grondwaterkwetsbaarheid-gebied door mijnverzakkingen met aanduiding van het onderzoeksgebied (rood) en de mijn van Eisden (groen).

¹⁹ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300128>; <https://www.dewatergroep.be/nl/content/2259/eisden.html>

²⁰ Mondelinge mededeling Chris Cammaer (ACC Geology).

3.2 De archeologische sporen

Tijdens het archeologisch onderzoek zijn er slechts 2 sporen aangetroffen. Na het couperen bleek S1 een restant van de verstoring onder de bouwvoor te zijn. S2 (Afb. 29-30) was wel een duidelijk spoor en werd aangetroffen in sleuf 13. Het onregelmatige spoor van 40 op 50 cm kon duidelijk herkend worden als een paalkuil met een paalkern. De kuil had een zandige beige, witgeel, zwartbruin gevlekte vulling en was 30 cm diep in doorsnede. De kern met diameter van ca. 12 cm was geelbruin grijs gevlekt en bevatte ook enkele kleiige zandfragmenten. Het spoor bevatte geen bijmenging of vondsten en kon bijgevolg ook niet gedateerd worden. In de omgeving werden echter wel gelijkaardige verstoringen gevonden met zeer recente bijmenging en volgens de huidige eigenaars stond er ooit een stal op deze locatie. Vermoedelijk kunnen we de paalkuil dus eerder als recent dateren.

Afb. 29: Paalkuil S2.

Afb. 30: Gecoupeerde paalkuil S2.

3.3 De archeologische vondsten

Tijdens het archeologisch onderzoek werden geen vondsten gedaan. Alle sleuven en het volledige terrein werden ook via metaaldetectie onderzocht. Hierbij werden geen noemenswaardige vondsten aangetroffen.

Conclusie en aanbevelingen

Op 6 en 7 april 2017 werd, naar aanleiding van de geplande verkaveling aan de Oude baan te Lanklaar (Dilsen-Stokkem), een archeologische prospectie met ingreep in de bodem uitgevoerd. Hierbij werd een oppervlakte van 1,4ha onderzocht door middel van een 20 proefsleuven. Dit onderzoek dat door ARON bvba in opdracht van de *families Opdekamp - Leenders, Solberg - Van de Bergh, Venken - Volz, Timmermans – Bemelmans & Ellendt – Spelt* uitgevoerd werd, leverde in totaal 2 sporen op waarvan één restant van een recente verstoring en één paalkuil met kern die vermoedelijk ook als recent gedateerd kan worden. Tijdens het onderzoek werden geen vondsten aangetroffen.

Specifiek werd er door het *Agentschap Onroerend Erfgoed* gevraagd om tijdens dit onderzoek volgende onderzoeksvragen te beantwoorden:

Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?

Over het volledige terrein kwam een vrij dunne bouwvoor van ca. 10 cm voor. Hieronder werd in de meeste profielen een verstorings/ophogingslaag aangetroffen met een dikte variërend van 20 tot 150 cm. Verder was het terrein ook op verschillende plaatsen afgegraven.

Waar de oorspronkelijke bodem niet was afgegraven of sterk verstoord, werden 2 bodemtypes aangetroffen.

Het eerste bodemtype was de Zcf bodem die ook op de bodemkaart gekarteerd werd met een weinig duidelijke B-horizont die geleidelijk overgaat tot een grijsgele C- en verder in een roestige Cg-horizont. In 3 profielen werd onder de ophoging ook een oudere verstoorde A- en E-horizont aangetroffen. In enkele profielen werd ook de dieperliggende maasafzettingen aangetroffen bestaande uit grind.

Het tweede bodemtype kwam voor in de uiterste noordoostelijke hoek van het terrein, en was een restant van een duin. Onder de dunne bouwvoor werd enkel de C-horizont, bestaande uit zeer los zand, aangetroffen.

Verder werd er in 6 profielen onder de verstoringslaag een vreemd bodemkundig fenomeen aangetroffen bestaande uit een sterk gevlekte laag of een witgrijze siltigere laag bovenop een harde band ijzeroxide. Vermoedelijk heeft dit fenomeen te maken met kanaalwater dat zich in de bodem bevond ten gevolge van mijnverzakkingen. Ggezien de E- en B-horizont hier reeds afwezig/vergraven was, heeft dit echter geen invloed op de archeologische situatie.

In hoeverre is de bodemopbouw intact?

De bodemopbouw is sterk verstoord. Diverse profielen vertoonden een afgetopte bodem en verstorings- of ophogingslaag. Ook op het terrein en in het vlak was duidelijk dat er verschillende recente verstoringen op het terrein hebben plaatsgevonden.

Waarvoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?

Het ontbreken van horizonten kan verklaard worden door de recente verstoringen die op het terrein plaatsvonden.

Zijn er losse vondsten (aardewerk, lithische artefacten,...) aanwezig? Zoja, zijn dit geïsoleerde vondsten of is er sprake van een concentratie? Kunnen deze laatste wijzen op een prehistorische site?

Neen.

Hoe is de bewaringstoestand van deze prehistorische site(s)?

N.v.t.

Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.

Tijdens het archeologisch onderzoek zijn er slechts 2 sporen aangetroffen: S1 bleek een restant van een recente verstoring te zijn, S2 was een paalkuil met een paalkern. De kuil had een zandige beige, witgeel, zwartbruin gevlekte vulling en was 30cm diep in doorsnede. De kern met diameter van ca. 12cm was geelbruin

grijs gevlekt en bevatte ook enkele kleiige zandfragmenten. Het spoor bevatte geen bijmenging of vondsten maar wordt als recent gedateerd omwille van gelijkaardige verstoringen met recente bijmenging.

Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?

Spoor S2 is antropogeen.

Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?

Spoor S2 is goed bewaard.

Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?

Neen.

Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

Het spoor behoort tot de recente periode.

Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van occupatie?

Neen.

Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen,...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?

Neen.

Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja;

- Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
- Wat is de omvang?
- Komen er oversnijdingen voor?
- Wat is het geschatte aantal individuen?

Neen.

Kunnen de sporen gelinkt worden aan nabijgelegen archeologische vindplaatsen?

Neen.

Wat is de relatie tussen de bodem en archeologische sporen?

Spoor S1 bleek een restant van de recente verstoringsslaag die zich bovenaan de bodemprofielen bevond. Spoor S2 is vermoedelijk doorheen deze verstoringsslaag aangelegd.

Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?

De aanwezige bodem gevormd in deze zandgronden zijn typisch voor het overgangsgebied van de alluviale Maasvlakte en het terras van Eidsen-Lanklaar. Het terrein is echter sterk verstoord waardoor het oorspronkelijke landschap moeilijk te achterhalen is. Mogelijk bevonden er zich nog meer duinen op het gebied, zoals aanwezig in de noordoostelijke uithoek van het terrein.

Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

De afwezigheid van sporen valt eerder te verklaren door de recente verstoringen dan door bodemkundige fenomenen.

Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?

N.v.t.

Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?

N.v.t.

Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?

N.v.t.

Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?

N.v.t.

Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)?

N.v.t.

Voor waardevolle prehistorische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:

N.v.t.

Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?

N.v.t.

Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

N.v.t.

Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek wordt voor het onderzoeksgebied geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Bovenstaande aanbevelingen dienen louter ter advisering van het bevoegd gezag zijnde de afdeling Onroerend Erfgoed Vlaanderen van het Agentschap Ruimtelijke Ordening. Een definitieve beslissing tot het al of niet uitvoeren van een vervolgonderzoek ligt dan ook bij dit bevoegd gezag.

Bibliografie

Baeyens, L. & Sanders, J. (1989) Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij de kaartbladen Stokkem 64W & Heppeneert 64E, s.l.

Beerten, K. (2005) Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart: kaart 26 (Rekem), Leuven.

Cammaer, C. (s.d.) Geologie en morfologische ontwikkeling van de Maasvallei, s.l.

Driesen P. & Steegmans J. (2009), Archeologische terreinverkenning i.k.v. de aanleg van aardgasvervoerleiding te Dilsen-Stokkem, Aron rapport 64, Sint-Truiden.

Paulissen, E. (1973a) Morfologie en Kwartairstratigrafie van de Maasvallei in Belgisch Limburg, Brussel.

Paulissen, E. (1973b) 'Het landschap van de Romeinse Maasvallei in Belgisch Limburg', in: Het Oude Land van Loon, jg. 28, 25-55.

Reygel P., Steegmans J. & Driesen P. (2011) Prospectie met ingreep in de bodem aan de Rode Kruisstraat te Dilsen-Stokkem, Aron Rapport 130, Sint-Truiden.

<http://www.rlkm.be/nl/hoge-kempen/erfgoed-databank/text/>

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121707>

<https://cai.onroenderfgoed.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300128>

<https://www.dewatergroep.be/nl/content/2259/eisden.html>

Bijlagen

Bijlage 1: Administratieve gegevens

Bijlage 2: Lijst met afkortingen

Bijlage 3: Sporenlijst

Bijlage 4: Fotolijst

Bijlage 5: Vergunning

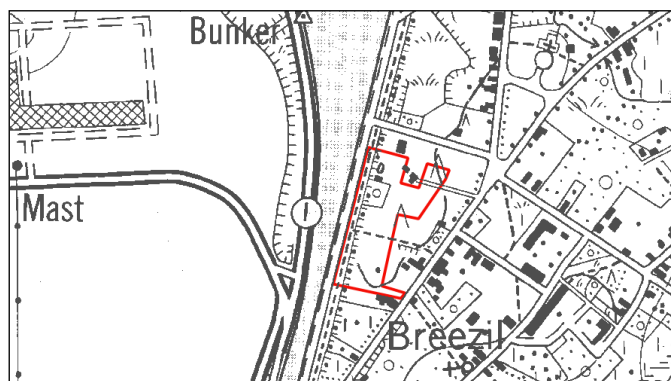
Bijlage 6: Ontwerpplan

Bijlage 7: Overzichtsplan

Bijlage 8: Profielen en coupes

Bijlage 9: Detailplan

Projectcode:	LA-16-OB
Vindplaatsnaam	Lanklaar, Oude Baan 100
Opdrachtgevers:	Families Opdekamp - Leenders, Solberg - Van de Bergh, Venken - Volz, Timmermans - Bemelmans, Ellendt - Spelt
Opdrachtgevende overheid:	Onroerend erfgoed
Uitvoerder:	Aron bvba
Vergunninghouder:	Joris Steegmans
Dossiernummer vergunning:	2016/421
Begin vergunning:	30 november 2016
Einde vergunning:	Einde der werken
Aard van het onderzoek:	Prospectie met ingreep in de bodem
Begindatum onderzoek:	06/04/2017
Einddatum onderzoek:	07/04/2017
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Dilsen-Stokkem
Deelgemeente:	Lanklaar
Adres:	Oude Baan
Kadastrale gegevens:	Limburg, Dilsen-Stokkem, afdeling 5, sectie A: percelen 309H, 310E3, 311B3, 311C3, 311D3, 311K3, 311L3, 33M3
Coördinaten:	X: 244 614,03 - Y: 190 003,86
Totale oppervlakte:	1,8 ha
Te onderzoeken:	1,4 ha
Onderzochte oppervlakte:	10%
Bodem:	OE, Zcf
Archeologisch depot:	D/2017/12.651/58

Afb: Topografische kaart met aanduiding van het projectgebied (bron: AGIV).

Bijzondere voorwaarden:	Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie m. ingreep i/d bodem: Lanklaar, Oude baan
Omschrijving van de archeologische verwachtingen:	In de nabijheid van: CAI 50726, een grafveld uit de IJzertijd en de Romeinse periode waar ook Merovingisch aardewerk werd aangetroffen; CAI 50605 (Romeinse graven) en CAI 700342 (Romeinse weg).
Wetenschappelijke vraagstelling m.b.t. het onderzoeksgebied: - Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem? - In hoeverre is de bodemopbouw intact? - Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden? - Zijn er losse vondsten (aardewerk, lithische artefacten, ...) aanwezig? vondstconcentraties? prehistorische site? - Hoe is de bewaringstoestand van deze prehistorische site(s)? - Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte beschrijving. - Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen? - Hoe is de bewaringstoestand van de sporen? - Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren? - Behoren de sporen tot één of meerdere periodes? - Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie? - Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings,...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting? - Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? - - Kunnen de sporen gelinkt worden aan nabijgelegen archeologische vindplaatsen?	- Wat is de relatie tussen bodem en archeologische sporen? - Wat is de relatie tussen de bodem en de landschap. context? - Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo ja, waarom niet? - Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)? - Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats? - Wat is de waarde van elke archeologische vindplaats? - Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen? - Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven: 1) Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies van de zones voor vervolgonderzoek? 2) Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
Geplande werkzaamheden:	Verkaveling
Eventuele randvoorwaarden:	Conform de bijzondere voorwaarden

Kleur:

Blauw	BL
Bruin	BR
Donker (kleur)	DO
Geel	GE
Gevlekt	VL
Grijs	GR
Groen	GRO
Leemkleurig	LE
Licht (kleur)	LI
Mergelkleur	ME
Oranje	OR
Paars	PA
Roest(kleurig)	ROE
Rood	RO
Wit	WI
Zwart	ZW

Samenstelling:

Baksteen	Ba
Breuksteen	Bs
Grind	Gr
Hout	Ho
Houtskool	Hk
Kalk	Ka
Kalksteen	Ks
Kei	Kei
Kiezel	Kz
Klei	Kl
Leem	Le
Leisteen	Lei
Mergel	Me
Moederbodem	Moe
Mortel	Mo
Natuursteen	Ns
Dakpan	Dp
Silex	Si
Slak	Sl
Steenkool	Sk
Verbrand	Vb
Zand	Za
Zandsteen	Zs
Zavel	Zv
IJzeroxide	Fe
Fosfaat (groene band)	Ff
Mangaan	Mn

Hoeveelheid:

Zeer weinig	zw
Weinig	w
Matig	m
Veel	v
Zeer veel	zv

Periodes:

Bronstijd	BRONS
- Vroege Bronstijd	BRONSV
- Midden Bronstijd	BRONSM
- Late Bronstijd	BRONSL
IJzertijd	IJZ
- Vroege IJzertijd	IJZV
- Midden IJzertijd	IJZM
- Late IJzertijd	IJZL
Romeins	ROM
- Vroeg Romeins	ROMV
- Midden Romeins	ROMM
- Laat Romeins	ROML
Middeleeuwen	MID
- Vroege Middeleeuwen	MIDV
- Volle Middeleeuwen	MIDH
- Late Middeleeuwen	MIDL
- Post Middeleeuwen	MIDP

Materiaalcategorie:

Glas	GL
Keramik	AW
Metaal	ME
Mortel	MO
Organisch	OR
Pleisterwerk	PL
Terracotta	TC
Steen	ST

Aardewerk:

Dikwandig (ROM)	DW
Dikwandig amfoor (ROM)	AM
Dikwandig dolium (ROM)	DO
Dikwandig wrijfschaal (ROM)	MO
Gebronsd (ROM)	GB
Geglazuurd (MID)	+ GL
Geverfd (ROM)	GV
Gladwandig (ROM)	GW
Grijsbakkend (MID)	GRIJS
Handgevormd	HA
Kurkwaar	KU
Maaslands witbakkend (MID)	MAAS-TG1
Maaslands roodbakkend (MID)	MAASL-TG3
Pompejaans rood (ROM)	PR
Porselein	PORS
Protosteengoed (MID)	PSTG
Roodbakkend (MID)	ROOD
Roodbeschilderd (MID)	RBES
Ruwwandig (ROM)	RW
Steengoed (MID)	STG
Terra nigra (ROM)	TN
Terra rubra (ROM)	TR
Terra sigillata (ROM)	TS
Lowlands (ROM)	LOW
Witbakkend (MIDP)	WIT

Spoornr	Laag	Werkput	Vlak	Gecoupeerd	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (L x B x D (m))	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Begin	Einde	Relaties	Opmerking
1	1	12	1	WAAR	Kuil	natuurlijk	Onregelmatig	40 cm x 30 cm	ZW BR WI GE BEI VL	Za	W-O	/	/	/	Zelfde vulling als bouwvoor
2	0	13	1	WAAR	Paalkuil met paalkern	Recente paalkuil met kern	Onregelmatig	50 cm x 40 cm	BEI WI GE, ZW BR VL	Za	N-Z	/	/	/	Lijkt op recente verstoring uit omgeving
2	1	13	1	WAAR	Laag	Paalkuil	Onregelmatig	/	BEI WI GE, ZW BR VL	Za	/	/	/	/	/
2	2	13	1	WAAR	Laag	Paalkern	Rond	/	GE BR; GR VL	Za	/	/	/	/	/

DSC-nummer	Soort opname	Werkput	Spoornummer	Beschrijving	Genomen uit	Opmerkingen
DSC_015	Overzicht	/	/	Overzicht terrein	N	/
DSC_016	Overzicht	/	/	Overzicht terrein	W	/
DSC_017	Overzicht	/	/	Overzicht terrein	O	/
DSC_018-019	Overzicht	/	/	Overzicht terrein	N	/
DSC_020	Overzicht	/	/	Overzicht terrein	Z	/
DSC_021	Overzicht	/	/	Overzicht terrein	NW	/
DSC_022	Overzicht	/	/	Overzicht terrein	N	/
DSC_023	Overzicht	/	/	Overzicht terrein	NW	/
DSC_024	Overzicht	/	/	Overzicht terrein	ZO	/
DSC_025	Overzicht	/	/	Overzicht terrein	Z	/
DSC_026	Overzicht	/	/	Overzicht terrein	O	/
DSC_027	Overzicht	/	/	Overzicht terrein	N	/
DSC_028	Overzicht	/	/	Overzicht terrein	Z	/
DSC_029	Overzicht	/	/	Overzicht terrein	W	/
DSC_030-032	Profiel	1	/	Profiel 1 sleuf 1	W	/
DSC_033-035	Overzicht	1	/	Overzicht sleuf 1	O	/
DSC_036	Werkfoto	2	/	Afkolving wand sleuf 2	Z	/
DSC_037-039	Profiel	2	/	Profiel 2 sleuf 2	O	/
DSC_040-041	Werkfoto	2	/	Afbeelding tanden van graafbak sleuf 2	O	/
DSC_042-044	Overzicht	2	/	Overzicht sleuf 2	W	/
DSC_045-047	Profiel	3	/	Profiel 3 sleuf 3	O	/
DSC_048-050	Overzicht	3	/	Overzicht sleuf 3	W	/
DSC_051-054	Profiel	4	/	Profiel 4 sleuf 4	O	/
DSC_055-057	Overzicht	4	/	Overzicht sleuf 4	W	/
DSC_058-059	Werkfoto	4	/	Verstoring door wortels	W	/
DSC_061-063	Profiel	5	/	Profiel 5 sleuf 5	O	/
DSC_064-066	Overzicht	5	/	Overzicht sleuf 5	W	/
DSC_067-069	Profiel	6	/	Profiel 6 sleuf 6	O	/
DSC_070-072	Overzicht	6	/	Overzicht sleuf 6	W	/
DSC_074-076	Profiel	7	/	Profiel 7 sleuf 7	O	/
DSC_077-079	Overzicht	7	/	Overzicht sleuf 7	W	/
DSC_080-082	Profiel	8	/	Profiel 8 sleuf 8	O	/
DSC_083-085	Overzicht	8	/	Overzicht sleuf 8	W	/
DSC_086-088	Profiel	9	/	Profiel 9 sleuf 9	O	/
DSC_089-091	Overzicht	9	/	Overzicht sleuf 9	W	/
DSC_092-094	Profiel	10	/	Profiel 10 sleuf 10	W	/
DSC_095-097	Overzicht	10	/	Overzicht sleuf 10	O	/
DSC_098-100	Profiel	11	/	Profiel 11 sleuf 11	O	/
DSC_102-104	Overzicht	11	/	Overzicht sleuf 11	W	/
DSC_105-107	Profiel	12	/	Profiel 12 sleuf 12	W	/
DSC_108-110	Overzicht	12	/	Overzicht sleuf 12	O	/
DSC_111-113	Spoor	12	1	Spoor 1 sleuf 12	/	/
DSC_114-116	Profiel	13	/	Profiel 13 sleuf 13	O	/
DSC_117-119	Overzicht	13	/	Overzicht sleuf 13	W	/
DSC_120-122	Spoor	13	2	Spoor 2 sleuf 13	O	/
DSC_123-125	Profiel	14	/	Profiel 14 sleuf 14	N	/
DSC_126-128	Overzicht	14	/	Overzicht sleuf 14	O	/
DSC_129-131	Profiel	15	/	Profiel 15 sleuf 15	N	/
DSC_132-134	Overzicht	15	/	Overzicht sleuf 15	O	/
DSC_135-137	Profiel	16	/	Profiel 16 sleuf 16	Z	/
DSC_138-140	Overzicht	16	/	Overzicht sleuf 16	O	/
DSC_141-143	Profiel	17	/	Profiel 17 sleuf 17	W	/
DSC_144-146	Overzicht	17	/	Overzicht sleuf 17	O	/
DSC_147-149	Profiel	18	/	Profiel 18 sleuf 18	W	/
DSC_150-152	Overzicht	18	/	Overzicht sleuf 18	O	/
DSC_153-155	Profiel	19	/	Profiel 19 sleuf 19	Z	/
DSC_156-158	Overzicht	19	/	Overzicht sleuf 19	W	/
DSC_159-161	Profiel	20	/	Profiel 20 sleuf 20	W	/
DSC_162-164	Overzicht	20	/	Overzicht sleuf 20	O	/
DSC_165-167	Coupe	13	2	Coupe 1 spoor 2 sleuf 13	/	/
DSC_168-171	Coupe	13	1	Coupe 2 spoor 1 sleuf 13	/	/
DSC_172-176	Overzicht	/	/	Overzicht onderzoeksterrein	W	/

Vlaamse overheid
Koning Albert II-laan 19 bus 5
1210 BRUSSEL
T 02 553 16 50
www.onroerenderfgoed.be

AANGETEKEND
ARON bvba
Joris STEEGMANS
Sebastiaan AUGUSTIN
Chris CAMMAER

Neremweg 110
3700 Tongeren

uw bericht van
14 november 2016
vragen naar/e-mail
Werner Wouters
werner.wouters@rwo.vlaanderen.be

uw kenmerk

ons kenmerk

2016/421

telefoonnummer

02 553 16 39

bijlagen

1

datum

18 NOV. 2016

Betreft: Vergunning voor het uitvoeren van een archeologische prospectie met ingreep in de bodem op een terrein gelegen in de gemeente **DILSEN-STOKKEM** met adres Oude Baan 100, kadastraal gekend als **afdeling 5, sectie A, percelen 307g (partim), 309^e (partim), 310^e3 (partim), 311b3 (partim), 311c3 (partim), 311d3 (partim), 311k3, 311l3 en 311m3 (partim)**. Het aangevraagde onderzoek wordt uitgevoerd tussen **30 NOVEMBER 2016 en HET EINDE DER WERKEN**.

Geachte heer,
Geachte mevrouw,

Onroerend Erfgoed heeft uw aanvraag ontvangen op **14 november 2016**.

BESLISSING:

Een **vergunning** tot het uitvoeren van een archeologische prospectie met ingreep in de bodem wordt verleend aan **Joris STEEGMANS**.

Volgens artikel 15 § 5 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium beschikt het agentschap Onroerend Erfgoed (VCOE), vanaf de datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier, over een termijn van 90 dagen om de vergunning te verlenen of te weigeren. Deze termijn kan verlengd worden met 30 dagen wanneer het agentschap het advies van de Vlaamse Commissie voor Onroerend Erfgoed wenst in te winnen.

BIJKOMENDE INFORMATIE

Beroep:

Binnen de dertig dagen na ontvangst van deze vergunning kan beroep aangetekend worden tegen deze beslissing conform de procedure zoals voorzien in artikel 16 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium. Het beroep dient per beveiligde zending ingediend te worden bij Onroerend Erfgoed, Koning Albert II-laan 19 bus 5, 1210 Brussel.

Minimumnormen:

De actuele versie van de minimumnormen voor archeologisch onderzoek met bodemingreep in Vlaanderen kan u vinden op

<http://www.codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1020865¶m=informatie>.

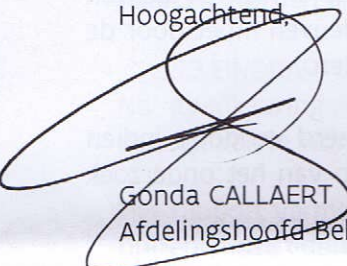
Behandelaar:

Voor nadere toelichting bij deze vergunning en voor meer informatie betreffende uw dossier kan u zich wenden tot Werner Wouters via de hoger vermelde contactgegevens.

Andere regelgeving:

Deze vergunning ontheft u niet van de verplichting om eventuele door andere wet-, decreet- en regelgevingen vereiste vergunningen, machtigingen of toelatingen te bekomen.

Hoogachtend,

Gonda CALLAERT
Afdelingshoofd Beheer

Agentschap Onroerend Erfgoed

Vlaamse overheid
Koning Albert II-laan 19 bus 5
1210 BRUSSEL
T 02 553 16 50
www.onroerenderfgoed.be

AANGETEKEND
ARON bvba
Joris STEEGMANS
Sebastiaan AUGUSTIN
Chris CAMMAER

Neremweg 110
3700 Tongeren

uw bericht van
14 november 2016
vragen naar/e-mail
Werner Wouters
werner.wouters@rwo.vlaanderen.be

uw kenmerk

ons kenmerk

2016/421(2)

telefoonnummer

02 553 16 39

bijlagen

datum

18 NOV. 2016

Betreft: Vergunning voor het uitvoeren van een archeologische controle met een metaaldetector op een terrein gelegen in de gemeente **DILSEN-STOKKEM** met adres Oude Baan 100, kadastraal gekend als **afdeling 5, sectie A, percelen 307g (partim), 309e (partim), 310e3 (partim), 311b3 (partim), 311c3 (partim), 311d3 (partim), 311k3, 311l3 en 311m3 (partim)**. Het aangevraagde onderzoek wordt uitgevoerd tussen **30 NOVEMBER 2016** en **HET EINDE DER WERKEN**.

Geachte heer,
Geachte mevrouw,

Onroerend Erfgoed heeft uw aanvraag ontvangen op **14 november 2016**.

BESLISSING

Een **vergunning** tot het uitvoeren van een archeologische controle met een metaaldetector wordt verleend aan **Joris STEEGMANS**.

Volgens art 19 § 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium beschikt het agentschap Onroerend Erfgoed vanaf de datum van ontvangst van het volledige aanvraagdossier over een termijn van 90 dagen om de vergunning te verlenen of te weigeren.

ONDERZOEK EN AFWEGING

In artikel 9 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium staat: *Het is verboden om zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het agentschap detectoren, inzonderheid metaaldetectoren, te gebruiken om archeologische monumenten op te sporen en te verzamelen.*

Hetzelfde artikel stelt verder: *Het gebruik van detectoren kan slechts worden vergund in het kader van een in toepassing van artikel 6, § 1, vergunde opgraving.*

Gelet op artikel 12, artikel 13 en artikel 19 van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium voerde het agentschap Onroerend Erfgoed een onderzoek uit waarbij volgende afwegingen werden gemaakt:

Uit de opgave van de kwalificaties van de vergunningaanvrager blijkt dat de aanvrager beschikt over het vereiste diploma, een opleiding inzake opgravingstechnieken en –methoden heeft genoten, beschikt over een archeologische opgravingservaring van minimum 6 maand en de nodige kennis en ervaring heeft inzake het gebruik van een metaaldetector om archeologische monumenten op te sporen.

Onroerend Erfgoed heeft vastgesteld dat het gebruik van de metaaldetector zal plaatsvinden in het kader van de vergunde archeologische prospectie met ingreep in de bodem, waarvoor een vergunning verleend werd aan **Joris STEEGMANS** met nummer **2016/421**.

Uit de opgave van de aard van de detector (**White's Prizm III SL**) blijkt dat dit apparaat geschikt is voor het opsporen van archeologische monumenten.

BIJKOMENDE INFORMATIE

Voor nadere toelichting bij deze vergunning en voor meer informatie betreffende uw dossier kan u zich wenden tot Werner Wouters via de hoger vermelde contactgegevens.

Deze vergunning ontheft u niet van de verplichting om eventuele door andere wet-, decreet- en regelgevingen vereiste vergunningen, machtigingen of toelatingen te bekomen.

Hoogachtend

Gonda CALLAERT
Afdelingshoofd Beheer

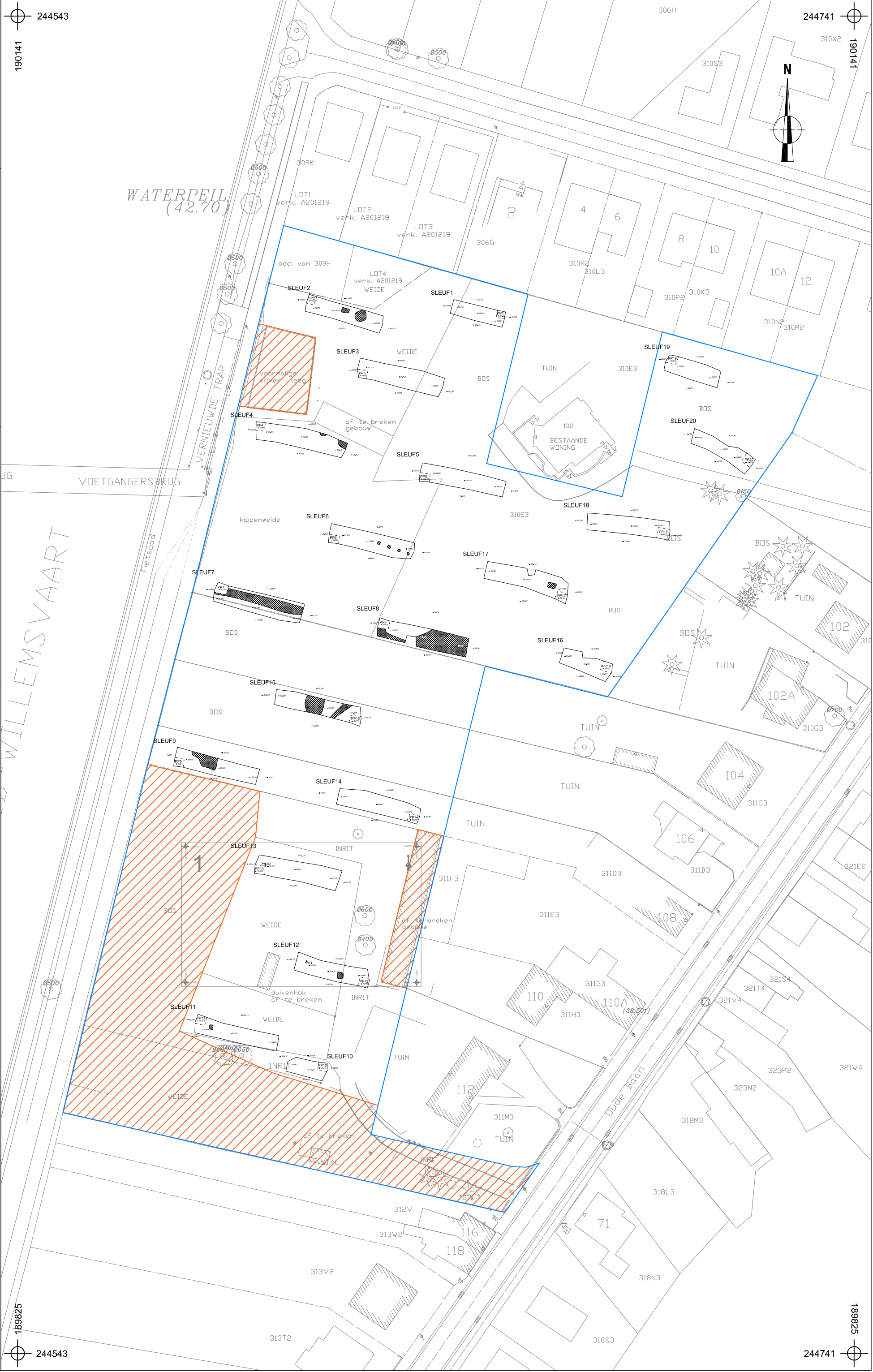

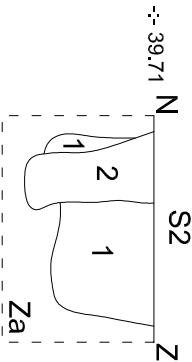
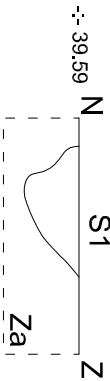
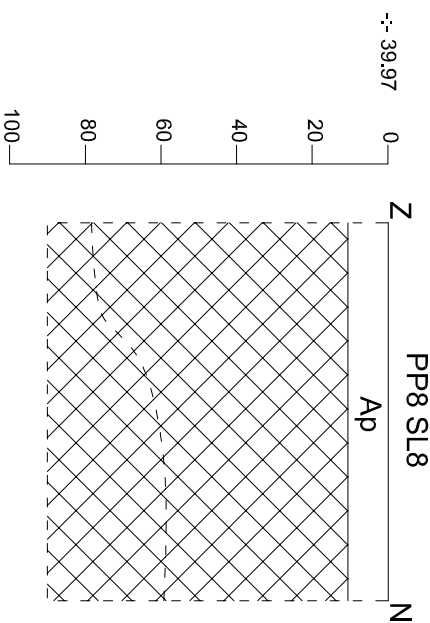
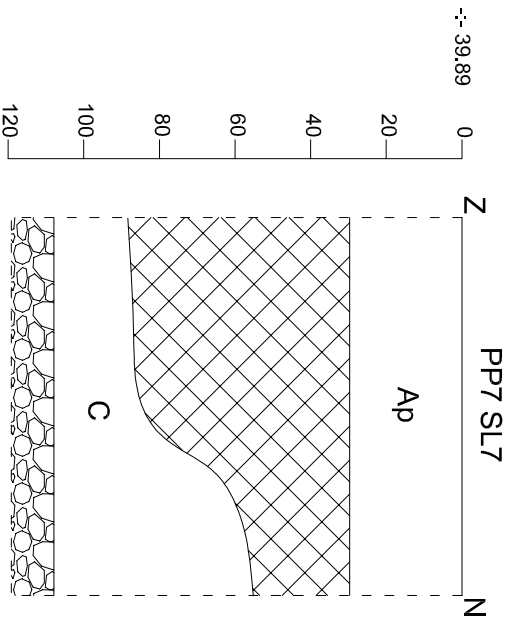
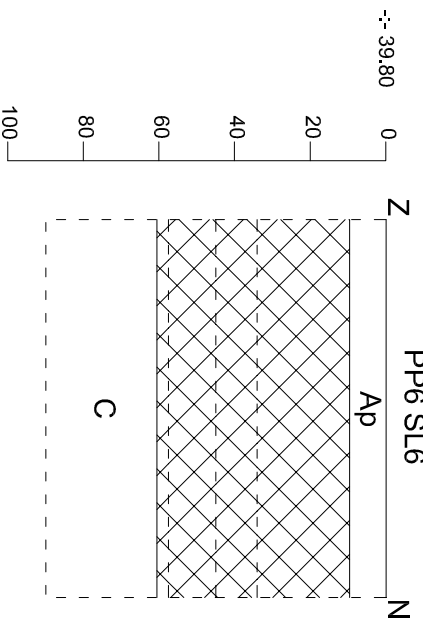
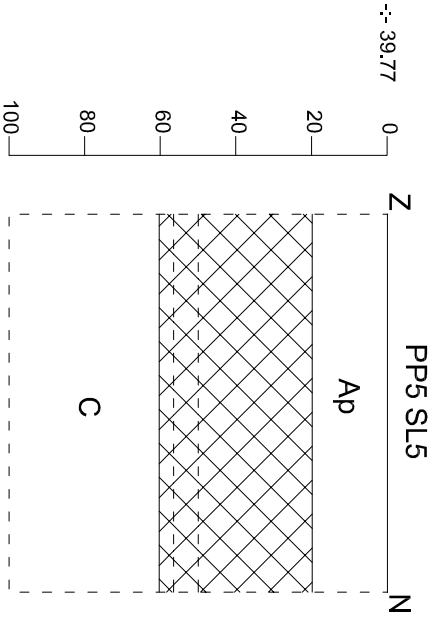
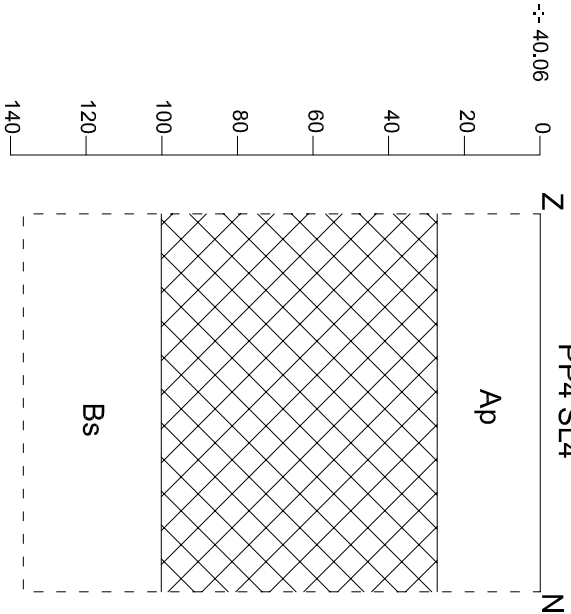
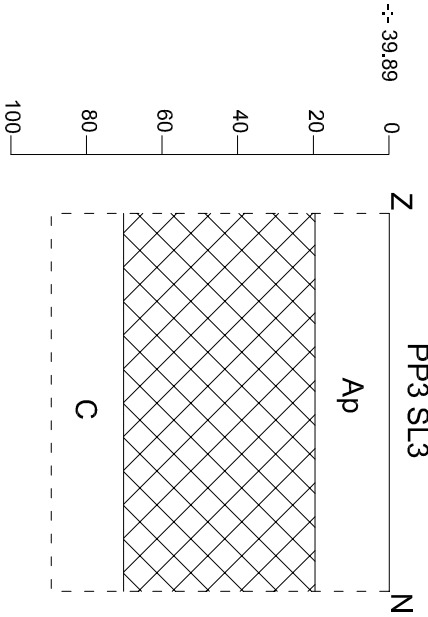
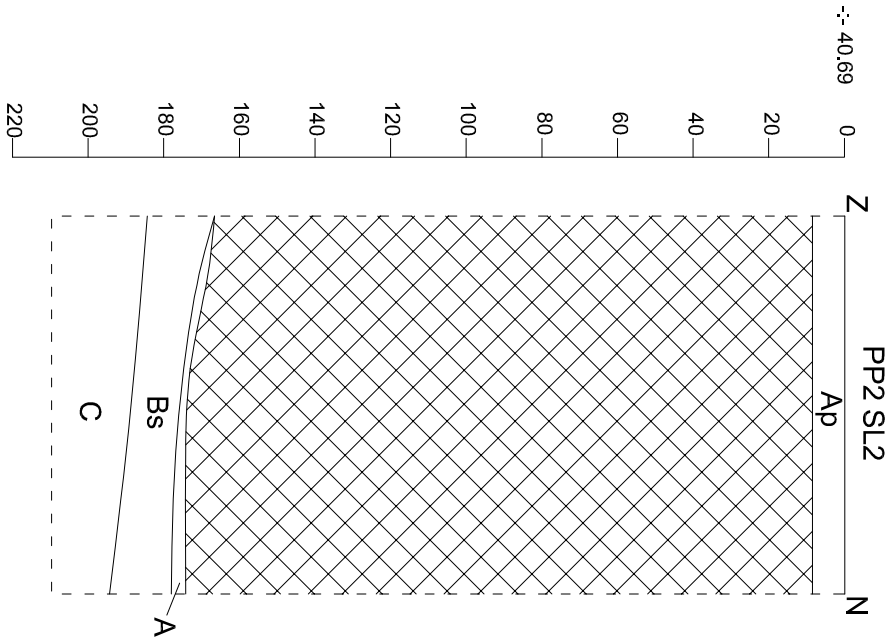
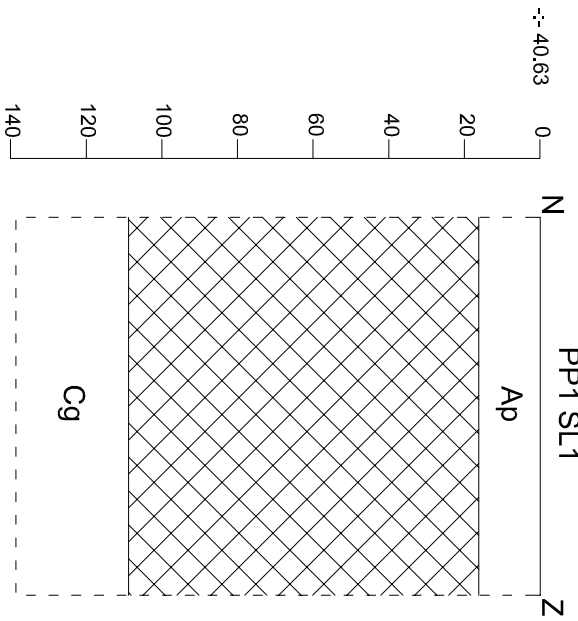
LA-16-OB
Lanklaar - Oude Baan

Onderwerp
Proefsleuvenplan op bestaande toestand
Schaal
1 : 800

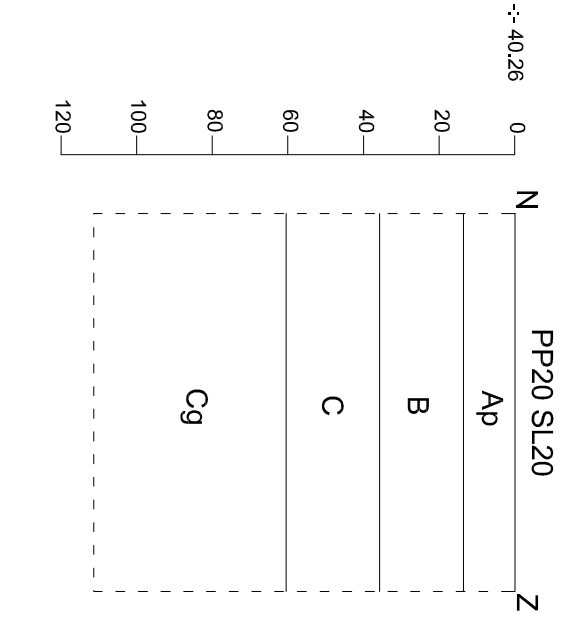
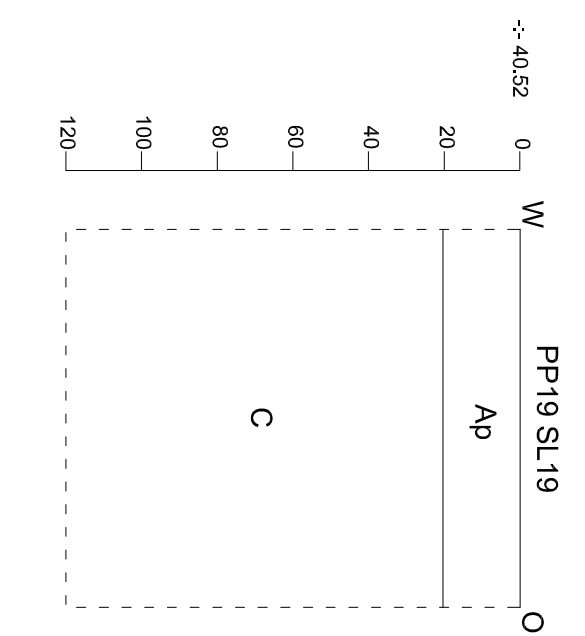
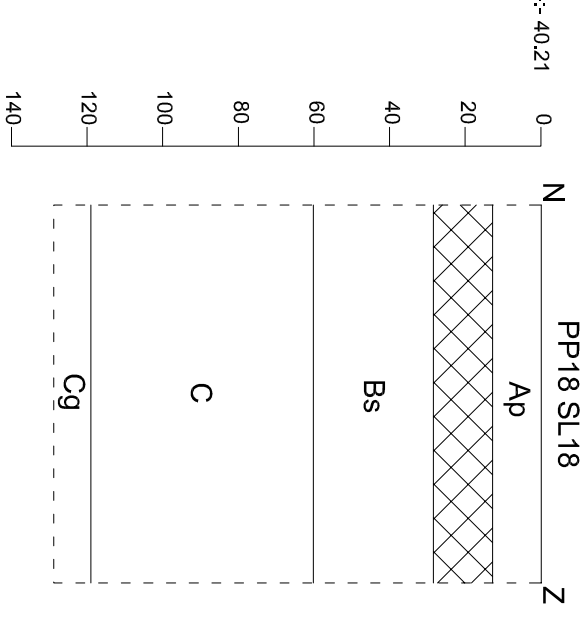
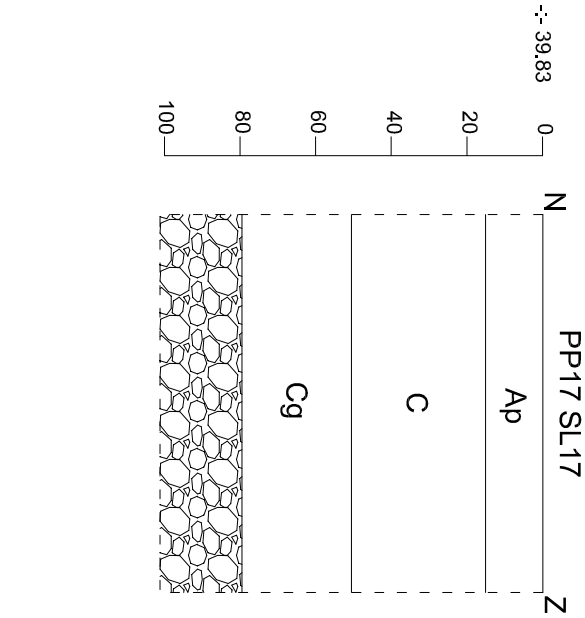
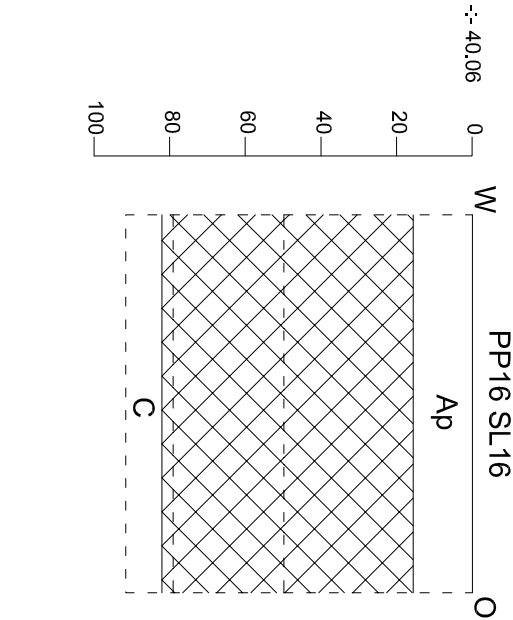
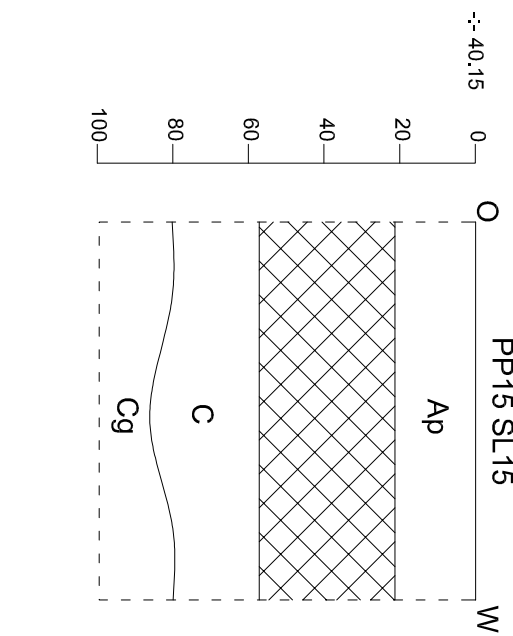
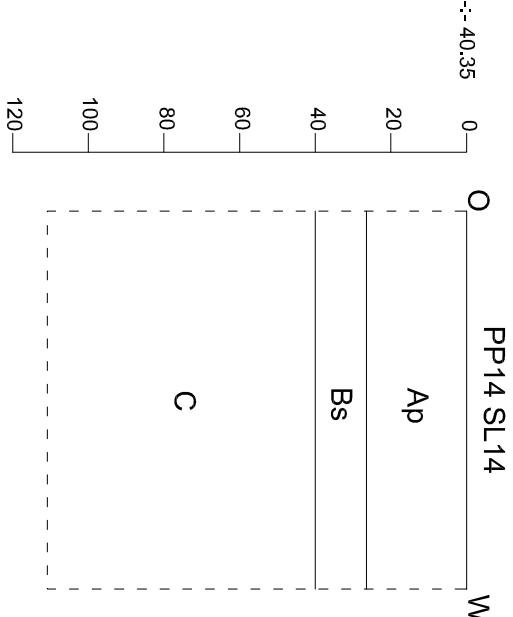
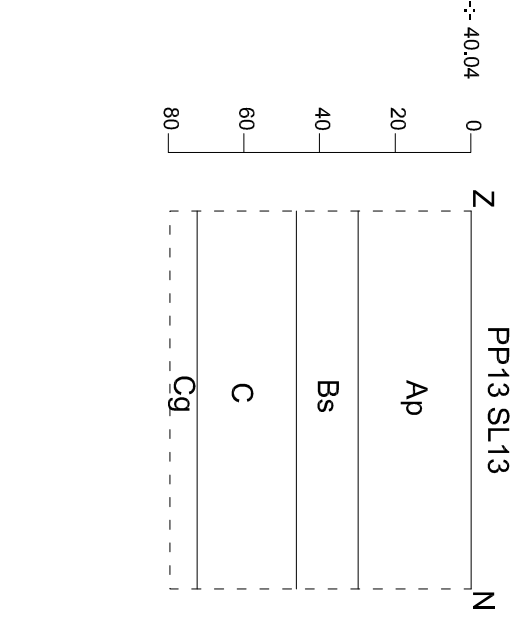
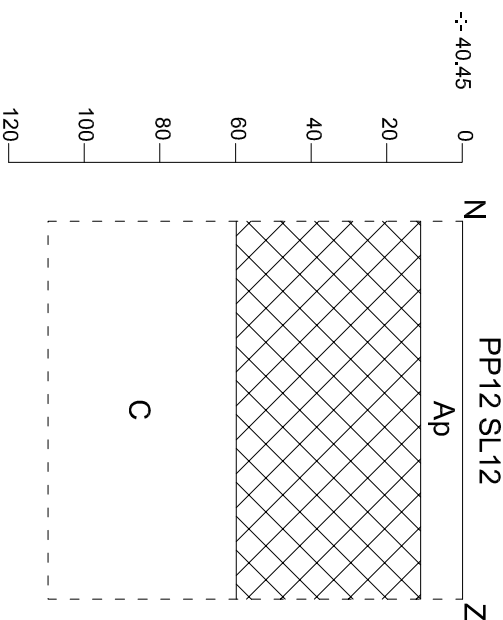
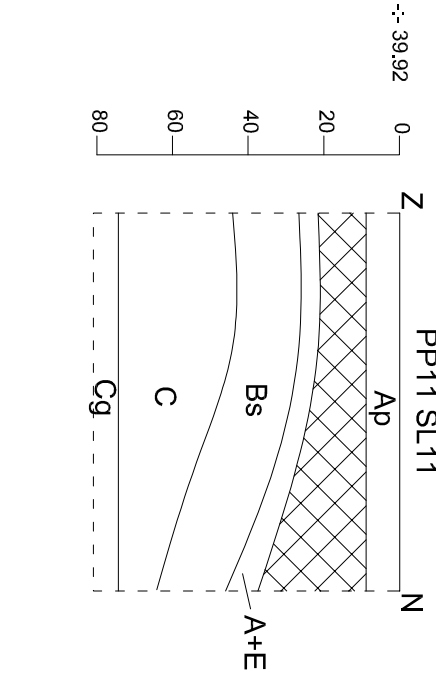
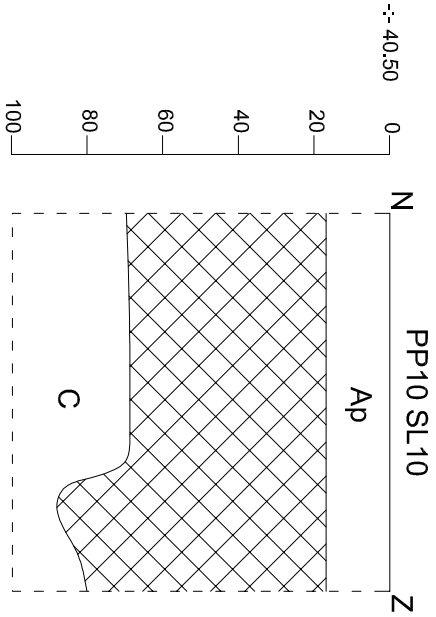
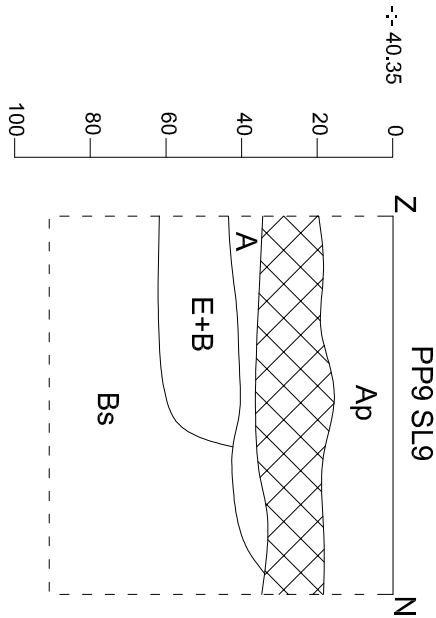
Datum
April 2017

Legende	
	Projectgebied
	Ontoegankelijk
	Spoorcontouren
	Spoornummer
	Coupehaken
	Versterking

<div><div>ARON bvba</div></div>		Onderwerp		Datum		Legende												
LA-16-OB		Bodemprofielen		April 2017		 Rand coupe				Verstoring		Bt		textuur B-horizont				
Lanklaar - Oude Baan		Schaal		1 : 20		0 1 m		-:- 39,50 Absolute hoogte (in m TAW)				Maasgrind		Bs		Ijzer B-horizont		
						Ap		Bouwvoor		g		Gleyverschijnselen		C		C-horizont		

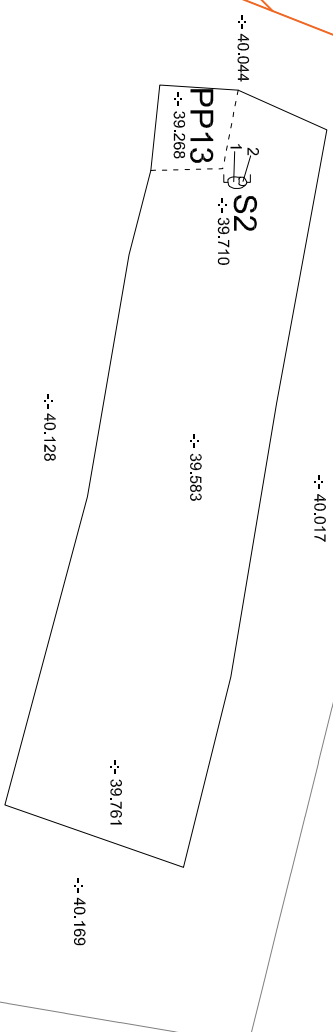

<div><div><div></div><div>ARON bvba</div></div></div>		Onderwerp		Datum		Legende			
LA-16-OB		Bodemprofielen		April 2017		Rand coupe		Verstoring	
Lanklaar - Oude Baan		Schaal		1 : 20		Absolute hoogte (in m TAW)		Maasgrind	
						Ap		g	
						Bouwvoor		Gleyverschijnselen	
						C		C	
						C-horizont			

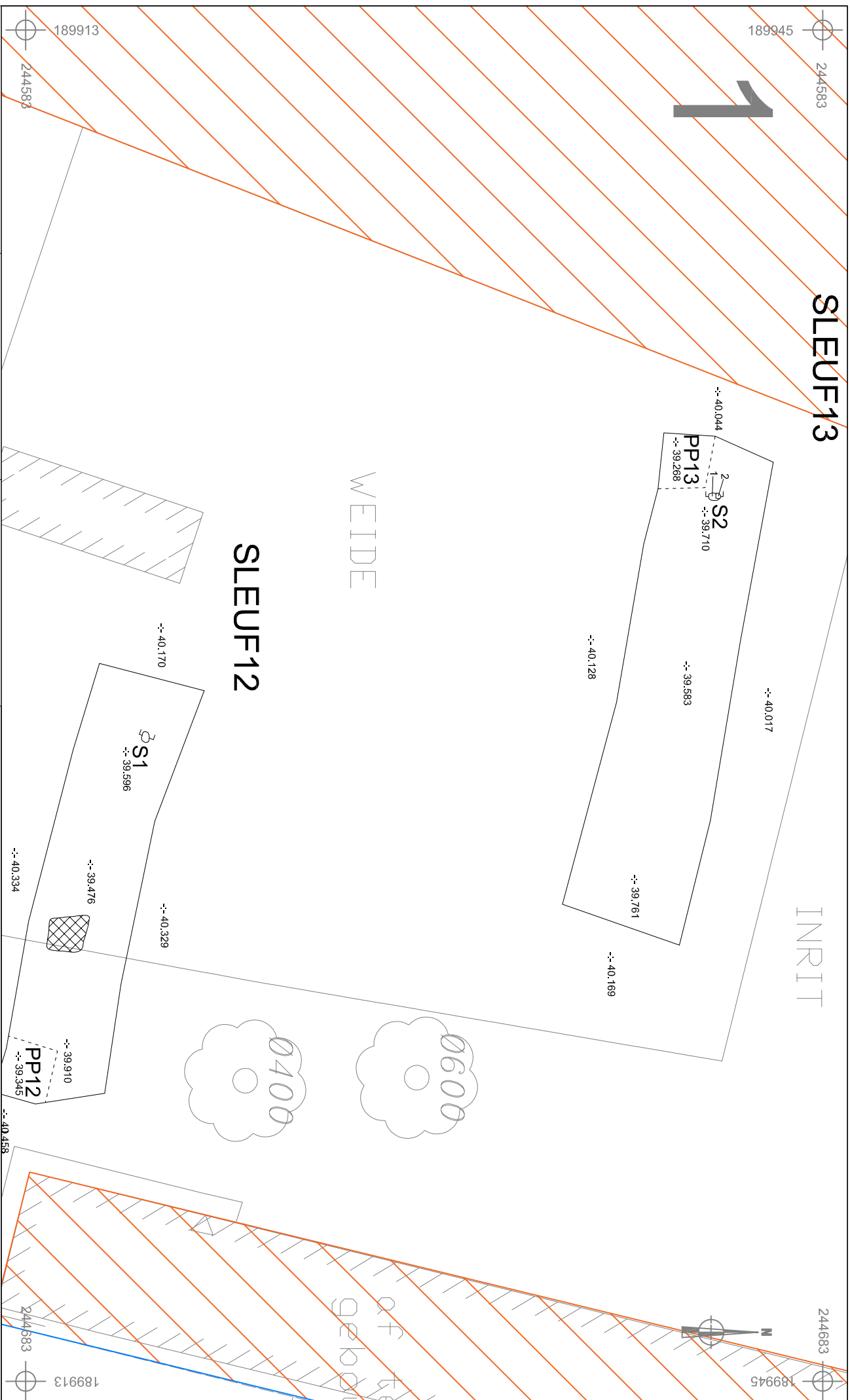
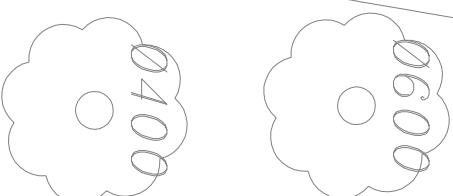
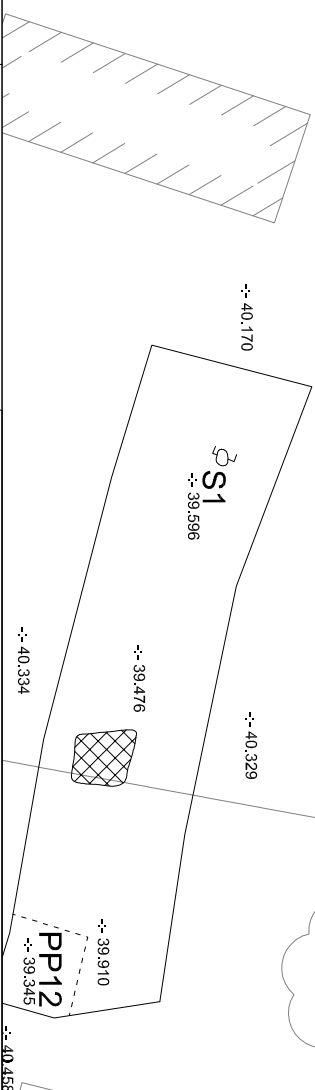
SLEUF13

INRIT

1

SLEUF12

<div> ARON bvba</div>		LA-16-OB		Onderwerp		Datum		Legende													
Lanklaar - Oude Baan		Detailplan		April 2017				Spoorcontouren				Coupehaken		1		Laagnummer					
		Schaal		1 : 200		0				10 m		S1		Spoornummer				Verstoring			

